RAPORT ANUAL
TURBOMECANICA
2024

CUPRINS

MESAJUL PREȘEDINTELUI – DIRECTOR GENERAL 4

RAPORT ANUAL AL CONSILIULUI DE ADMINISTRAȚIE 5

INTRODUCERE 5

DESPRE TURBOMECANICA 5

ANUL 2024 - EVENIMENTE, INVESTITII ȘI INDICATORI 7

REALIZAREA PLANULUI DE INVESTIȚII 8

INDICATORI ECONOMICI-FINANCIARI 9

INDICATORI MACROECONOMICI 9

CONTEXTUL ORGANIZAȚIEI ȘI PĂRȚILE INTERESATE 10

MODELUL DE BUSINESS 11

IMPACTUL SITUAȚIEI ECONOMICE GLOBALE 12

ACTIVITATEA COMERCIALĂ 13

MEDIUL DE AFACERI 13

VÂNZĂRI 14

- **Programul “ONU (SAR)” : finalizare ONU set 1 (elicopter 08_UM01961 OTOPENI);** 14
- **Programul “ELICOPTERE L”: finalizare L2 - L4 (3 elicoptere MApN);** 14

SISTEMUL INTEGRAT DE ASIGURARE A CALITĂȚII SI MEDIULUI 16

ATENUAREA SCHIMBĂRILOR CLIMATICE PRIN ÎMBUNĂTĂȚIREA PERFORMANȚEI DE MEDIU ȘI PREVENIREA POLUĂRII 23

PROTECȚIA NUCLEARĂ 27

RESURSA UMANĂ 28

CODUL DE CONDUITA ȘI ETICĂ – PRINCIPII ȘI VALORI 28

PERSONALUL NOSTRU 29

INSTRUIRI PERSONAL 31

ORGANIZAREA INTERNĂ & STRUCTURA ORGANIZATORICĂ 36

CONDUCEREA TURBOMECANICA 36

ACȚIONARII TURBOMECANICA 37

STRUCTURA ORGANIZATORICĂ 38

PRINCIPALII ACȚIONARI 39

Structura acționariat 39

SISTEMUL DE GESTIUNE ȘI CONTROLUL INTERN 41

JUSTA MOTIVARE ȘI RECOMPENSE ȘI MOTIVARE 41
DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ 42
CONFORMAREA CU CERINȚELE DE RAPORTARE NON-FINANCIARĂ 42
CONFORMAREA CU CERINȚELE REGLEMENTĂRILOR 44
DEZVOLTARE DURABILĂ & UTILIZAREA DURABILĂ A RESURSELOR 45
MANAGEMENTUL RISCURILOR ȘI OPORTUNITĂȚILOR 48
SITUAȚIA FINANCIARĂ PENTRU ANUL 2023 54
DESCRIEREA PROCESULUI FINANCIAR 55
SITUAȚIA ACTVELOR CORPORALE 55
INVENTARIEREA ANUALĂ A PATRIMONIULUI 56
REZUMATUL POZIȚIEI FINANCIARE 56
REZUMATUL REZULTATULUI GLOBAL 56
ANEXĂ - DECLARAȚIA PRIVIND CONFORMITATEA CU CODUL DE GUVERNANȚĂ CORPORATIVĂ 58
Situația individuală a poziției financiare 64
Situația individuală a profitului și a pierderii 66

MESAJUL PREȘEDINTELUI – DIRECTOR GENERAL

Stimați acționari,

Cu prilejul celei de-a **50-a aniversări** de la înființarea TURBOMECANICA, am onoarea şi deosebita plăcere să vă adresez din partea Consiliului de Administrație și al meu personal cele mai sincere și cordiale felicitări!

În luna august 1974 în cadrul Uzinei Tractorul Brașov s-a înființat secția T26, care a devenit în anul 1975 Fabrica de Motoare București și - începând cu 21 Octombrie 1977 – Întreprinderea TURBOMECANICA București, devenind societate pe acțiuni după 1990.

Doresc să transmit pe această cale mulțumiri tuturor celor care pe parcursul anilor au pus umărul la formarea şi consolidarea Companiei noastre şi care s-au implicat necondiţionat în crearea și dezvoltarea brandului TURBOMECANICA, celor care au contruibuit la realizarea unei imagini pozitive în relaţia cu partenerii interni și externi, relații care au la bază încrederea reciprocă și profesionalismul.

La mulți ani, TURBOMECANICA!

Îmi face plăcere să vă prezint rezultatele financiare înregistrate de TURBOMECANICA pe anul 2024 și îmi exprim convingerea că acestea vă vor reconfirma încrederea în noi.

2024 a fost un an bun, ne-am îndeplinit obiectivele, am crescut sustenabil, iar rezultatele demonstrează situația financiară solidă a societății. Cifra de afaceri înregistrată s-a ridicat la valoarea de 139,9 milioane lei, iar profitul net la 16,1 milioane lei, respectiv o marjă de profit net de 11,54%.

Evoluția cifrei de afaceri pe trimestre reflectă ciclicitatea pe care o experimentăm în fiecare an și a cărei înțelegere o considerăm fundamentală pentru investitori astfel încât să poată evalua corect evoluția indicatorilor financiari.

Majorarea marjei de profit net peste ca din anii precedenți - 8,28% în 2023, respectiv 8,76% în 2022 - ne ajută să ducem mai departe planurile noastre pe termen lung. TURBOMECANICA își menține strategia de dezvoltare a societății prin diversificarea portofoliului de servicii de întreținere a motoarelor civile.

Vă invit în continuare să parcurgeți raportul anual, în cadrul căruia sunt prezentate detaliat performanțele TURBOMECANICA în 2024.

RAPORT ANUAL AL CONSILIULUI DE ADMINISTRAȚIE

INTRODUCERE

Prezentul Raport anual la 31.12.2024 al societății TURBOMECANICA S.A. este întocmit în conformitate cu Legea 24/2017 și Regulamentul nr. 5/2018 al Autorității de Supraveghere Financiară (ASF) privind emitenții de instrumente financiare și operațiuni de piață.

Raportul Administratorilor la 31.12.2024 este însoțit de Situațiile financiare individuale ale TURBOMECANICA S.A., cu scopul de a informa investitorii și părțile interesate cu privire la modificările în poziția și performanța societății pentru anul 2024, precum și cu privire la situația de pe piața industriei de aviație și apărare.

Raportul cuprinde, de asemenea, Declarația cu privire la aspectele de raportare non-financiară, declarația "Aplici sau Explici", de conformare la Codul de Guvernanță Corporativă al Bursei de Valori București și sunt atașate ca anexă la Raportul Administratorilor.

TURBOMECANICA întocmește situațiile financiare individuale în conformitate cu Ordinul Ministrului Finanțelor publice 2844/2016, pentru aprobarea reglementarilor contabile conforme cu standardele internaționale de raportare financiară IFRS, cu modificările și clarificările următoare.

DESPRE TURBOMECANICA

Turbomecanica este o Societate românească, cu tradiție de jumătate de secol în industria aeronautică, și este parte din industria națională de apărare în conformitate cu legea 232/2016.

Misiunea noastră a început odată cu Uzina TURBOMECANICA, în 1975 ca **unic fabricant** de motoare cu turbină și ansamble mecanice pentru elicoptere (IAR PUMA 330L), cât și de motoare pentru aeronavele de fabricație românească (IAR 99) care intră în dotarea Ministerului Apărării Naționale și Serviciului Român de Informații.

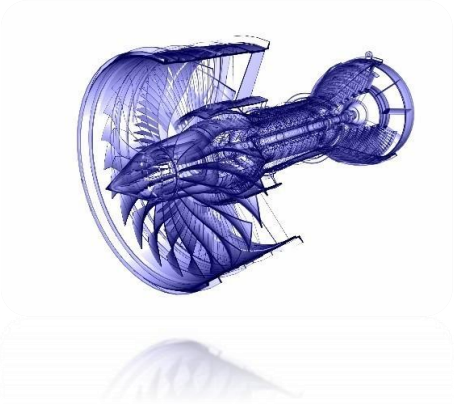

Principalele activități derulate în prezent sunt:

- Întreținerea/mentenanța echipamentelor sub licență
- Fabricarea de componente pentru aviația civilă
- Fabricarea de componente pentru domeniul energiei

În prezent, Turbomecanica continuă să mențină cu responsabilitate capabilitățile naționale de zbor pentru elicopterele PUMA IAR-330 și avioanele de școală IAR 99/ ȘOIM din dotarea **MApN (SMFA, SMFN) și SRI** efectuând activități de întreținere produs.

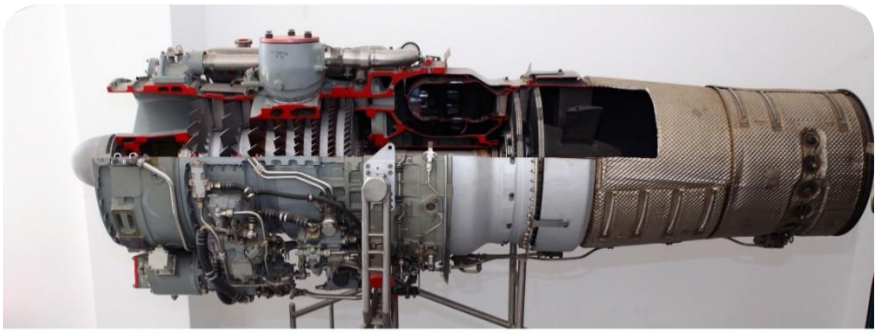

Pe piața externă, Societatea a continuat și în anul 2024 să livreze componente și subansamble pentru motoare de aviație civilă. Aceste programe și-au continuat desfășurarea în pofida dificultăților existente pe piața mondială. În paralel s-a continuat și activitatea de fabricație componente pentru turbine de gaz.

Astfel, Turbomecanica continuă tradiția de colaborare cu nume importante de pe piața internațională a aviației, precum Leonardo Helicopters, ITP Aero și Witzenmann, sau GE Ungaria în domeniul energiei, precum și alți clienți cu ponderi mai mici în cifra de afaceri a Societății.

Conform clasificării activităților din economia națională, obiectul principal de activitate al TURBOMECANICA este fabricarea de aeronave și nave spațiale - cod CAEN 3030 iar secundar codul CAEN 3316.

Codul de identificare unic al companiei la nivel european (EUID) este ROONRC.J1991000533409, iar
codul de identificare ca entitate juridică (LEI) este 529900O5AIXHHACIZH85.
Website-ul companiei este www.turbomecanica.ro.

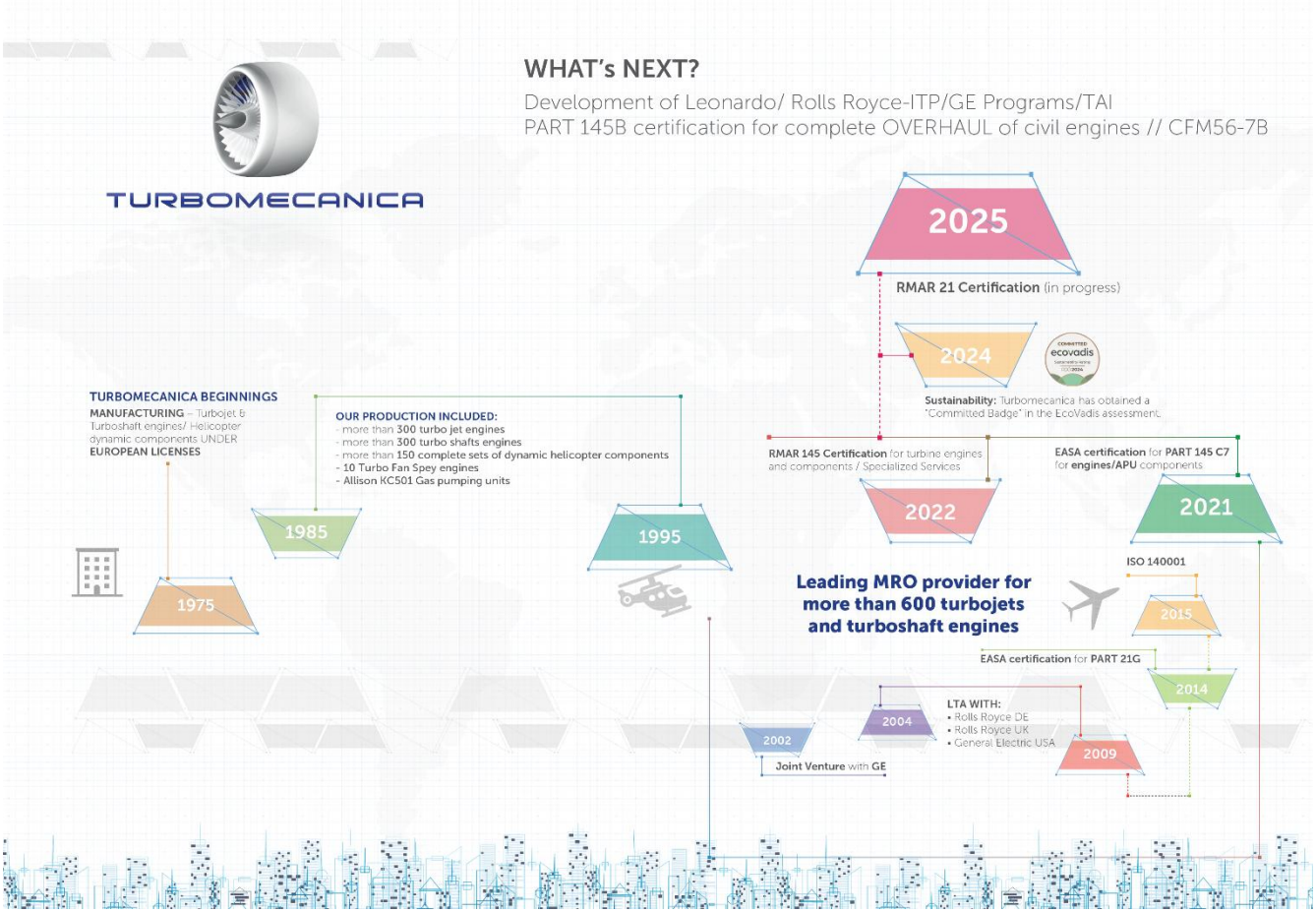

ANUL 2024 - EVENIMENTE, INVESTITII ȘI INDICATORI

Începând cu anul 2023, Societatea a început procesul de tranziție pentru implementarea noilor cerințe ale reglementarilor EASA Part 145 și Part 21 prin planificarea tranziției către Managementul Siguranței, urmând sa implementeze un Sistem de Management al Siguranței menit să identifice în mod proactiv pericolele și să atenueze riscurile legate de siguranță înainte ca acestea să ducă la accidente și incidente de aviație.

In luna noiembrie 2024, Sistemul de Management al Siguranței implementat TBM, conform cu noile reglementari europene Part 145 si Part 21 a fost evaluat prin auditul AACR, care a actualizat Certificatele acordate atat Organizatiei de Intretinere cat si Organizatiei de Productie, confirmand implementarea acestui sistem. .

În cursul anului 2024 au intrat în derulare programele ce urmează să se desfășoare pe parcursul perioadei 2024-2026, în colaborarea cu clientul IAR Brașov, prin semnarea contractului (Act adițional nr. 38/31.05.2024 la Contractul 2014500) pentru efectuarea de întreținere majore la 12 elicoptere din programele ONU/SAR și Elicoptere L/VIP; suplimentar față de acestea, au fost derulate (tot prin partenerul IAR Brașov) programele NAVAL și SRI pentru mentenanță motoare TURMO IV C/CA și ansamble mecanice elicoptere PUMA aflate în dotarea acestora.

În anul 2024 au avut loc întâlniri bilaterale cu GE Aviation în vederea efectuării procesului de metalizare pentru front-spinner, respectiv rear-spinner ale motorului CFM56-7B, cu posibilitate de lărgire a gamelor de reparații a acestui spinner, precum și pentru cele ale tipului de motor CFM56-5A. După finalizarea lotului FAI (First Article Inspection), aflat în prezent în curs de execuție, urmând ca ulterior să fie semnat contractul.

Pe parcursul anului 2024 au avut multiple discuții cu Turkish Aerospace Industries privind fabricația de pinioane pentru ansamble mecanice ale noului elicopter TAI T625 Gökbey (primul fiind livrat în Octombrie 2024). S-a semnat un NDA, finalizarea lotului FAI a fost stabilită pentru decembrie 2025 – ianuarie 2026, iar ulterior se preconizează semnarea contractului.

În cadrul Farnborough International Airshow 2024 TBM a participat atât cu stand propriu, cât și la standul Pavilionul României sub egida O.P.I.A.R., unde au avut loc discuții atât cu parteneri tradiționali, precum ITP, cât și cu alte companii în vederea extinderii rețelei de parteneri externi. De asemenea, TURBOMECANICA a participat și la MRO Europe 2024, AeroEngines 2024 evenimente specifice de întreținere motoare și componente, aceste participări având drept scop principal identificarea unor oportunități reale de a atrage clienți și parteneri noi din industria aeronautică de MRO și promovarea brandului TURBOMECANICA prin întâlniri cu reprezentanții companiilor de profil prezente la eveniment.

În prima parte a anului 2025 au avut loc vizita de lucru ale Honeywell, compania americană fiind interesată de fabricația în TURBOMECANICA a unor repere pentru motorul HTF 7000 (destinat avioanelor private) cu introducere începând cu 2028-2030 și o fereastră de producție de 30 ani.

De asemenea, au avut loc întâlniri de lucru cu Airbus Helicopters și SAFRAN care vizează identificarea unor noi oportunități de colaborare.

Proiectul "„Transfer de tehnologie pentru optimizarea tratamentului mecanic de suprafață al unor repere utilizate în industria aeronautică" în colaborare cu Facultatea de Știința și Ingineria Materialelor din cadrul UNSTPB (fostă UPB) declarat câștigător în anul 2022 a fost finalizat cu succes în luna iunie 2024. Ca urmare a modernizării echipamentului, a fost posibilă creșterea producției mai multor repere importante pentru Leonardo Helicopters, inclusiv TGB (Tail Gearbox) care este produs certificat EASA. Astfel, se intenționează creșterea numărului de TGB-uri livrate la 5 bucăți pe lună, față de o medie de 3,75 buc/lună în 2023, respectiv 2,17 buc/lună în 2022.

În urma implementării proiectului, s-a realizat optimizarea tehnologiei de tratament mecanic de suprafață prin tehnica shot peening (ecruisare superficială), aplicată pieselor metalice destinate industriei aeronautice în cadrul TURBOMECANICA S.A. București, procesul fiind eficientizat și optimizat, asigurându-se totodată obținerea unor produse de calitate sporită. Totodată, în cadrul proiectului s-a realizat modernizarea și retehnologizarea instalației de shot peening, fiind asigurată posibilitatea menținerii constante și controlul mult mai exact asupra parametrilor de proces.

Dorim să continuăm progresele înregistrate și, ca urmare a excelentei colaborări cu echipa UNSTPB. În acest sens, TURBOMECANICA în parteneriat cu UNSTPB (Universitatea Națională de Știință și Tehnologie Politehnica București) a depus în anul 2024 un proiect de tip PED (Proiect Experimental Demonstrativ) cu tema "Model demonstrativ pentru o tehnologie avansată de tratament termomecanic al suprafeței oțelurilor pentru aplicații critice în industria aerospațială (Demonstration model for an advanced thermomechanical surface treatment technology of steels used for critical aerospace applications) - AeroSurfSteel". Potrivit calendarului competiției, rezultate finale au avut termen final data de 31 iulie 2024, dar termenul a fost amânat fără a fi stabilită o dată exactă.

REALIZAREA PLANULUI DE INVESTIȚII

Societatea a continuat în anul 2024 investițiile în creșterea productivității capacităților și capabilităților existente dar a urmărit și dezvoltarea unora noi.
Prin urmare, situația investițiilor aferente anului 2024 se prezintă astfel (in Euro):

Plan de investiți aprobat	7.960.500
Investiții amânate	6.278.500[1]

[1] *Din valoarea investiițiilor nerealizate in proportie de 69%, este reprezentata de amanarea achizitie motor CFM 56-7B si amenajare cladire birouri TURBO 3E.*

Valoarea planificată pentru investițiile realizate	1.058.000
Valoarea efectiv realizată	591.429

Investițiile realizate conform planului de investiții aprobat, au concentrat un procent de 70% pentru secțiile de producție, și anume pentru modernizarea și eficientizarea activității de producție și se prezintă astfel:

S-au achiziționat: Mașina de rectificat plan, Instalație spălat containere, o linie electrica noua 20KV. Acestea au fost contractate prin majorarea plafonului de Leasing angajat cu Banca Transilvania.

Aceste achiziții vor sta la baza creșterii producției cu Leonardo Helicopters care și-a manifestat interesul pentru o creștere a livrărilor.

Societatea a realizat și modernizări mașina de rectificat OKAMOTO, s-a achiziționat și un echipament mortezare GLEASON

Pentru asigurarea sănătății și securității în muncă, Societatea a demarat modificările clădirilor pentru conformarea față de reglementările tehnice privind securitatea la incendiu, în vederea alinierii cu actualizările cerințelor ISU, în acest sens s-au montat uși antiincendiu și s-a pus în funcțiune sistemul de detecție, alarmare și stingere incendii la bancurile de încercare motoare.

În ceea ce privește spațiile verzi, Societatea plantează pe proprietate anual un număr aproximativ de 6 copaci.

INDICATORI ECONOMICI-FINANCIARI

	2024	***2023***
Lichiditatea curentă	1.91	1.86
Gradul de îndatorare	9.94	10.68
Viteza de rotație a debitelor – clienți	54.38	83.31
Viteza de rotație a activelor imobilizate	1.51	1.32
Rata solvabilității generale	2.44	2.46
Rata rentabilității financiare	10.60%	7.63%
Rata profitului NET	11.54%	8.49%
Trezoreria netă	28.350 mii lei	19.161 mii lei

INDICATORI MACROECONOMICI

	2024	***2023***
Inflația	5.6%	10.4%
Curs mediu de schimb €	4,9746	4.9465
Curs mediu de schimb $	4,5984	4.5743
Curs mediu de schimb £	5,8769	5.6869

EVOLUȚIA VÂNZĂRILOR PE CATEGORII

CATEGORII	***2024***	***2023***
Vânzări pentru aviație militară	113.798.596	110.266.054
Vânzări pentru aviație	18.867.234	14.458.127
Vânzări pentru Divizia Energiei	7.320.023	6.639.248

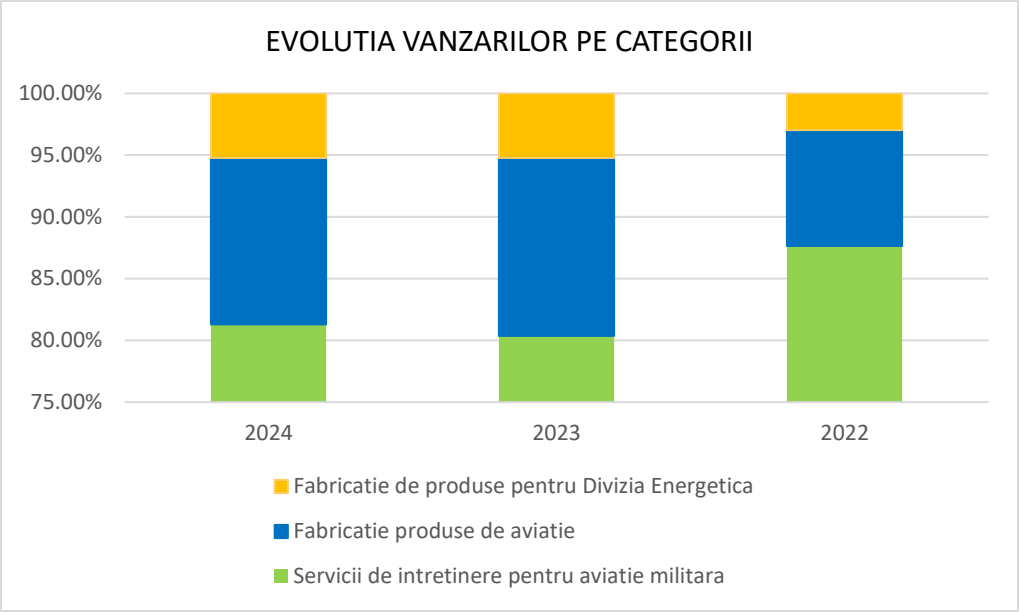

CONTEXTUL ORGANIZAȚIEI ȘI PĂRȚILE INTERESATE

Analiza contextului în care activează Turbomecanica a relevat **aspectele externe și interne** semnificative pentru scopul și direcția sa strategică care îi influențează capabilitatea.

Acestea vizează:

- aspectele legale - legislația comercială, fiscală, legislația muncii, legislația în domeniul mediului, cerințele de reglementare ale autorităților, incluse în reglementările aplicabile;
- clienții și reglementările specifice acestora;
- piața și competitorii ce activează în această piață;
- apariția unor noi tehnologii;
- valorile, cultura și cunoștințele personalului;
- media de vârstă a personalului și disponibilitatea resurselor umane în piața muncii.

Informațiile despre aceste aspecte externe și interne și modul în care sunt monitorizate și analizate sunt documentate în reglementările interne specifice.

Părțile interesate au fost identificate tot în cadrul analizei conformării sistemului de management a calității și mediului cu cerințele standardelor de referință după cum urmează: Clienți, Autoritățile de reglementare, Furnizorii, acționarii, comunitatea și personalul Societății.

MODELUL DE BUSINESS

Turbomecanica creează valoare prin 3 categorii de activități de bază și anume:

- Întreținere/mentenanță la motoare și ansamble mecanice (cutie de viteză principală, cutii de viteze intermediare și de spate, cap rotor principal) în conformitate cu autorizațiile AACR si AAMN, echipamente civile și militare

- Fabricarea de echipamente de înaltă tehnologie și de înaltă calitate (aviație și energie), componente și piese de TGB (cutii de transmisie spate) și MGB (cutii de transmisie principale) din noua generație de motoare de elicopter de aplicații civile, pentru AW109 și A119 - AW119MKII LEONARDO HELICOPTER - Italia, de înaltă complexitate componente de motor pentru clienții General Electric, Rolls-Royce, HONDA Aero, AVIO;

- O gamă extinsă de servicii independente: tratamente termice, procese chimice, sudură, ecruisare și testări Non-Distructive - NDT pentru diferite tipuri de piese și materiale, fabricație de componente unicat, servicii de control.

Modelul are la bază responsabilitățile Societății ca parte din industria națională de apărare și a fost extins la începutul anilor ‘90 prin dezvoltarea fabricației de componente de aviație pentru producătorii internaționali.
Ulterior, gama variată de echipamente și procese chimice și termice folosite în Turbomecanica a început să creeze valoare prin atragerea comenzilor de servicii din partea clienților satisfăcuți de capabilitățile specifice și calitatea serviciilor livrate către aceștia.

Notele la Situațiile financiare descriu modul în care raportarea financiară reflectă modelul de afaceri adoptat de societate, conform standardelor IFRS.

IMPACTUL SITUAȚIEI ECONOMICE GLOBALE

La începutul acestui an, Fondul Monetar Internațional a actualizat raportul „World Economic Outlook”, majorând prognoza de creștere economică globală la 3,3% pentru acest an cu 0,1 puncte procentuale mai mult decât estima în octombrie. Estimările Fondului privind creșterea economiei mondiale în 2026 au fost lăsate nemodificate la 3,3%, sub media istorică de 3,8% a perioadei 2000-2019. Raportul FMI subliniază că pe termen mediu, perspectivele globale sunt de scădere a ritmului de scădere a economiei mondiale la 3,1%, sub nivelul pre-pandemic. Totodată, FMI a avertizat că majoritatea statelor trebuie să adopte politici fiscale mai stricte, după cheltuielile masive din timpul pandemiei, și să implementeze reforme care să stimuleze o creștere economică sustenabilă.
Deși FMI a revizuit în sus creșterea economică globală la 3,3%, riscurile persistă, inclusiv relansarea inflației în SUA și instabilitatea politică în economii cheie. SUA înregistrează cea mai semnificativă revizuire pozitivă, cu o creștere prognozată de 2,7%, marcând un decalaj mai mare față de economiile europene. În zona euro, creșterea economică este modestă, Germania și Franța având perspective revizuite negativ, în timp ce Spania se așteaptă la un avans de peste 2%.
Economia Chinei încetinește progresiv, deși creșterea pentru 2025 este estimată la 4,6%. Alte economii emergente, precum India și Brazilia, ar putea beneficia de o reechilibrare regională, în timp ce incertitudinile legate de prețurile la energie și comerț afectează economia globală.

În ceea ce privește România, în prognoza de toamnă publicată în decembrie 2024, Comisia Națională de Strategie și Prognoză estimează o creștere economică de 2,5%, similar cu proiecția Comisiei Europene, în condițiile în care se accentuează efectele defavorabile ale actualului context economic și geopolitic. Se estimează că valoarea adăugată brută a industriei va crește cu 0,5% în 2025.

Riscurile legate de actualele previziuni economice rămân ridicate în contextul geopolitic continuu, în special în urma războiului din Ucraina și a sancțiunilor asociate. De asemenea, distorsiunile în lanțurile de aprovizionare persistă, cu impact asupra transporturilor, cum ar fi situațiile recente din Marea Roșie, unde conflictele din Yemen au dus la suspendarea serviciilor maritime importante și la prelungirea rutelor prin sudul Africii, mult mai costisitoare. Pe 20 ianuarie 2025, houthii au anunțat, în contextul acordului de încetare a focului în Gaza, că vor limita atacurile doar asupra navelor comerciale israeliene, dar companiile de transport maritim rămân reticente în a relua rutele prin Marea Roșie din cauza incertitudinilor legate de posibilele atacuri. Menținerea unor prețuri ridicate la materiile prime continuă să reprezinte un risc semnificativ pentru creșterea economică, afectând marjele de profit și puterea de cumpărare.

Pe termen mediu, ritmul anual de creștere al economiei României este estimat la 2,7%, în condițiile continuării absorbției fondurilor europene, pe măsură ce consumul și investițiile vor rămâne susținute, inclusiv prin continuarea implementării PNRR. De asemenea, se preconizează o creștere economică mai mare decât așteptările datorită investițiilor puternice în sectorul industrial, ceea ce va sprijini o expansiune sustenabilă.

TURBOMECANICA s-a confruntat pe parcursul anului 2024 cu mai multe provocări:

- creșterea costurilor la materiile prime, a materialelor specifice de aviație și a celor legate de transport. Efectul acestora este resimțit de industria aeronautică de aproape 5 ani, iar estimările din piață indică menținerea presiunii pe costurile companiilor și în anul 2025;
- complexitatea lanțului de aprovizionare, industria aeronautică se bazează pe lanțuri de aprovizionare extinse și complexe, care pot fi afectate de întârzieri, perturbări sau schimbări în furnizarea materiilor prime și materialelor specifice de aviație. Gestionarea acestei complexități poate aduce presiune asupra costurilor și eficienței operaționale.
- finanțarea formării unor stocuri de materii prime și materiale critice, care să asigure o anumită independență pe termen scurt-mediu;
- programare judicioasă a tuturor resurselor financiare, materiale și umane;
- continuarea activității cu măsuri sporite de precauție pentru diminuarea riscurilor asupra resursei umane;
- aplicarea unei politici ce a vizat permanent asigurarea continuității afacerii companiei;
- cadrul legislativ a afectat mediul de afaceri și a creat lipsă de predictibilitate pe zone extrem de importante pentru mediul de afaceri, precum politica energetică, legislația fiscală, protecția socială (majorarea salariul minim pe economie, modificările aduse Codului Muncii, etc.).

Așadar, anul 2024 a fost un an cu multiple provocări, în care TURBOMECANICA a continuat să înregistreze profit evitând riscurile și atingându-și obiectivele strategice.

ACTIVITATEA COMERCIALĂ

MEDIUL DE AFACERI

Societatea își desfășoară activitatea într-un mediu puternic concurențial după principiile larg recunoscute ale guvernanței corporative, în conformitate cu legislația română, legislația Uniunii Europene și cu practicile internaționale furnizând pe pieţele interne și externe produse și servicii atât în domeniul apărării cât și în domeniul aviației civile.

Modelul de afaceri este puternic influențat de privilegiile și obligațiile Societății ce reies din statutul de apartenență a acesteia în categoria industriei naționale strategice de apărare, fiind de altfel recunoscută de către Ministrul Economiei ca furnizor unic în România pentru serviciile de fabricație și întreținere a motoarelor și ansamblelor mecanice ce echipează elicopterul IAR PUMA 330 L și motoarele VIPER ce echipează avionul IAR 99.

Pentru a echilibra riscul generat de concentrarea activității pe linie de mentenanță specifică echipamentelor ce înzestrează flota națională, TURBOMECANICA este în permanență preocupată de diversificarea portofoliului de servicii, concentrându-și eforturile pe crearea de noi parteneriate cu parteneri internaționali. Ultima decizie în acest sens a fost adoptată de către AGOA și presupune dezvoltarea activității de întreținere pentru a deservi componente de aviație civile.

La data raportării, Turbomecanica este deja certificată pentru realizarea de lucrări de întreținere aferente componentelor de motoare civile, mai exact CFM 56-7B, motor ce echipează flotele naționale și internaționale de avioane BOEING 737 NG.

Guvernul României a adoptat H.G. nr. 702/21 iunie 2024 privind acordarea de granturi în industria prelucrătoare și începând cu data de 18.07.2024 a fost lansat în dezbatere publica Ghidul Solicitantului privind acordarea de granturi conform acestui HG. După ce acesta va fi finalizat și publicat în Monitorul Oficial, Ministerul Economiei va anunța lansarea sesiunii anuale, TURBOMECANICA urmând sa aplice pentru ajutor de stat cu proiectul CFM.

TURBOMECANICA a actualizat planul de afaceri în partea a doua anului 2024 și pregătește documentația aferenta.

VÂNZĂRI

ACTIVITATEA DE ÎNTREȚINERE/MENTENANȚĂ

În anul 2024, **poziția României ca stat membru al Uniunii Europene si al NATO, pilon de stabilitate regionala si un important furnizor de securitate în Europa de Sud-Est**, a reconfirmat încă o dată importanța strategică pe care TURBOMECANICA o deține în cadrul industriei naționale de apărare ca unic furnizor de servicii de mentenanță pentru flota de elicoptere PUMA și aeronave IAR 99 STANDARD / ȘOIM ale MApN/Statului Major al Forțelor Aeriene, Statului Major al Forțelor Navale si Serviciului Roman de Informații.

TURBOMECANICA dovedește în continuare la standarde de calitate superioare, capabilitatea si capacitatea de asigurare a suportului logistic necesar armatei romane, asumându-ne datoria de a consolida capacitatea de apărare și reziliență a României.

În contextul prezentat mai sus, piața internă a continuat sa reprezinte și în anul **2024** principalul pilon de consolidare a vânzărilor companiei. Din **valoarea totala a vânzărilor TBM care a însumat 139.985.852 LEI** (exclusiv TVA), TBM a reușit sa realizeze în cadrul programelor interne de întreținere / mentenanță produse aeronautice, ca și de colaborări diverse industriale**, o valoare totala al vânzărilor de produse/servicii destinate pieței interne de 115.0130.040 LEI** (exclusiv TVA), reprezentând cca **82.16%** din totalul vânzărilor TBM în anul 2024.
Activitatea de întreținere / mentenanță în anul 2024 s-a concretizat atât prin continuarea unor programe majore de reparații / întreținere / fabricație produse aeronautice, cat si prin programe noi care au vizat colaborări în cadrul programelor de aviație pentru clienții strategici: IAR Brașov, MApN/UM01836 Otopeni, Avioane Craiova, alți clienți interni, după cum prezentam detaliat mai jos:

Programe derulate prin clientul IAR Brașov (client ce deține cifra de afaceri majoritara – aprox. 61,43 %)

- **Continuarea Programului de modernizare elicoptere PUMA – "NATO"** (finalizare NATO set 13, el 93_UM01969 Câmpia Turzii si renegociere a preturilor pentru NATO 14 si NATO 15 pentru anul 2025);
- **Continuarea lucrărilor executate în cadrul celor doua programe majore de reparații capitale motoare TURMO IVC/CA și ansamble mecanice de elicopter PUMA IAR 330, respectiv:**
  - **Programul "ONU (SAR)" : finalizare ONU set 1 (elicopter 08_UM01961 OTOPENI);**
  - **Programul "ELICOPTERE L": finalizare L2 - L4 (3 elicoptere MApN);**
- **Continuarea lucrărilor în cadrul Programului de reparații curente și aplicări de buletine service pentru ansamble mecanice elicopter PUMA: "LIBAN" (2 CTP 448 si RO150, AT);**
- Programe **noi și în paralel continuarea programelor periodice de întreținere pentru beneficiarii "SMFN - NAVAL"** si **"SRI"** pentru reparații capitale (cu înlocuiri de componente majore cu TLV) și reparații curente diverse, asistenta tehnica si furnizare piese de schimb pentru motoare TURMO IVC/CA și ansamble mecanice de elicopter PUMA IAR 330;

Programe derulate cu clientul strategic MApN (cifra de afaceri – aprox. 10,94%):

- Derularea pe întreg parcursul anului 2024 (conform termenelor de livrare stabilite contractual) a **Programului de reparații de complexitate ridicată și medie, reconstituiri de potențiale calendaristice și reparații curente la motoare TURMO IVCA, motoare VIPER 632-41R/M si agregatele acestora, ansamble mecanice IAR 330 PUMA, în** valoare totala de **15.278.881,21 LEI** (exclusiv TVA) - program contractat pentru 2024, în baza Contractului nr. A1-12503/22.12.2023;

- Participarea TBM la procedura de achiziții publice încheiata cu succes, în urma căreia TBM i s-a atribuit **Acordul-Cadru nr. A1-11427/19.12.2024 pentru o perioada de 2 ani (19 Decembrie 2024 –19 Decembrie 2026),** având ca obiect executarea lucrărilor de '"Aplicare a BS Alerta nr. 65.139 la un număr de maxim 28 ansamble CTP (cutie transmisie principala) aferente elicopterelor PUMA, cu o valoare maximă de **9.380.000,00 LEI** (exclusiv TVA);

- Încheierea **Contractului Subsecvent nr.1 (A1-11526)/23.12.2024 la Acordul-Cadru A1-11427/19.12.2024**, pentru anul 2025 (primele 6 ansamble CTP), cu valoarea de **2.010.000,00 LEI** (exclusiv TVA); Astfel, pentru anii 2025-2026 urmează încheierea următoarelor Contracte Subsecvente la Acordul-Cadru **A1-**11427/19.12.2024 pentru restul de maxim 8 ansamble CTP/2025 și maxim 14 ansamble CTP/2026.

- **Programe diverse pentru lucrări de întreținere/servicii post-livrare de asistenta tehnica si furnizare piese prin colaborare directa cu unitățile militare subordonate MApN** (UM01961 Otopeni si UM02015 Bacău);

- **A continuat implementarea în cadrul companiei a Programul strategic de reparație capitala motoare VIPER:** conform invitației MApN (adresa A2-4440/05.07.2024), **TBM** a prezentat in cadrul Ședinței de lucru care a avut loc la sediul Statului Major al Forțelor Aeriene (SMFA), in data de 11.07.2024, stadiul elaborării tehnologiei de reparație capitală a motoarelor VIPER 632-41M, activitate estimata a se finaliza pana in Decembrie 2024, urmând ca începând cu anul 2025 TBM sa asigure anual in total reparația a 8-10 motoare VIPER 632-41M (incluzând RK, transformări, revitalizări, PSD, aplicări de buletine CMV pentru acordare resursa de 1000 ore de funcționare). S-a stabilit astfel ca in cursul anului 2025, SMFA și TBM să demareze procesul de omologare a reparației capitale motor VIPER 632-41M, care să permită ulterior procesul de contractare de către MApN cu TBM a acestor lucrări.

Programe derulate cu clientul Avioane Craiova S.A (cifra de afaceri – 10,70 %):

- Derularea pe întreg parcursul anului 2024 a **Programului de: Transformare a motoarelor VIPER cu postcombustie 633-47 in varianta 632-41M, cu revitalizare si aplicare CMV, cu RK la AFC pentru 6 motoare VIPER, ca si 6 (șase) seturi de componente import contractate pentru anul 2024** in baza Contractului nr. 2023503/25.01.2023 si Actelor Adiționale nr 1-4 la acest contract, însumând **valoarea de 14.306.773,14 LEI (exclusiv TVA);**

- Diverse **Programe de fabricație piese schimb motor VIPER** si **Programe de colaborări industriale** diverse, in baza unor comenzi ferme CLT, in valoare de **687.867,76 LEI** (exclusiv TVA).

FABRICAREA DE ECHIPAMENTE DE ÎNALTĂ TEHNOLOGIE ȘI DE ÎNALTĂ CALITATE

Activitatea de fabricație a Societății a continuat să fie reprezentată și în anul 2024 în principal de execuția **componentelor și subansamblelor pentru motoare de aviație.** Aceste programe, în pofida dificultăților existente pe piața mondială, au menținut in continuare un trend crescător, existând în paralel și o continuare a vânzărilor de componente **pentru turbine de gaz**.

Principalul program de fabricație destinat pieței externe se menține in continuare cel destinat clientului Leonardo Helicopters (fabricație ansamblu TGB si componente TGB / MGB pentru elicopter) desfășurat in prezent in baza Amendamentului nr 3/2023 la Long Term Agreement 0207/2004 și comenzilor client aferente acestuia), in valoare totala aferenta anului 2024 de **2.051.104,11 EURO**.

In continuare, pe parcursul anului 2024 s-au menținut **relațiile de colaborare cu partenerii ce prezintă un potențial semnificativ de afaceri pe piața internațională** (în principal relația de afaceri cu **Rolls-Royce Germania – prin ITP Aero si Witzenmann Germania),** de asemenea cu **General Electric, Ungaria** in domeniul industrial, alți clienți cu ponderi mai mici în cifra de afaceri a companiei).

Programele noi destinate pieței externe s-au concretizat astfel:

- Program întreținere componente aeronautice: au continuat analizele de program si negocierile cu **clientul GE AVIATION, Ungaria** pentru executarea serviciilor de întreținere tehnica de componente pentru motoarele civile CFM 56-7B, care s-au concretizat deja in comenzi ferme pentru loturile FAI, urmând ca după obținerea tuturor aprobărilor pe lot FAI să continue programul de producție de serie;

- Program fabricație componente aeronautice elicopter: in cursul anului 2024 au avut loc negocieri cu clientul **Turkish Aerospace Industries,** care s-au finalizat cu succes prin primirea de către TBM a comenzilor ferme pentru loturile FAI, urmând ca după acceptarea acestora de către client (finalul anului 2025) sa se implementeze producția de serie.

In ansamblu, s-a înregistrat o valoare totala a vânzărilor către clienții externi de 4.870.492,65 EURO (fata de valoarea totala aferenta anului 2023, respectiv 3.642.435,78 EURO), ceea ce reprezintă o creștere de 33,71%.

Producția destinată exportului a crescut de la 13.72% din CA totala TBM în anul 2023, la 17,28 % in anul 2024.

SISTEMUL INTEGRAT DE ASIGURARE A CALITĂȚII SI MEDIULUI

Sistemul de management a calității și mediului este fundamentat pe baza modelului procesual. Procesele **SMQ&M** sunt proiectate pentru a asigura cadrul de reglementare necesar realizării controlate a produselor/serviciilor Turbomecanica și a asigura evaluarea și evitarea riscurilor de neîndeplinire a obiectivelor privind calitatea și mediul.

Obiectivele managementului calității și mediului în **TBM** sunt:

- ✓ asigurarea capabilității Societății de a furniza clienților săi, în mod consecvent, produse și servicii conforme cu cerințele și așteptările lor și cu cele legale și de reglementare și cu respectarea prevederilor standardului de mediu **SR EN ISO 14001;**
- ✓ îndeplinirea obligațiilor de conformare;
- ✓ creșterea performanței de mediu;
- ✓ facilitarea identificării oportunităților de creștere a **satisfacției clienților săi** prin îmbunătățirea continuă a proceselor sale;
- ✓ identificarea și gestionarea riscurilor și implementarea oportunităților asociate contextului și obiectivelor societății.

Manualul Calității și Mediului este structurat pe secțiuni în conformitate cu prevederile standardelor de referință **SR EN 9100, SR EN ISO 9001** și este corelat cu **SR EN ISO 14001** prin procedurile specifice acestui domeniu.

Pe parcursul anului 2024 în domeniul asigurării calității s-au întreprins următoarele acțiuni:

Pentru a se **alinia cerințelor standardelor de referință (managementul calității, managementul mediului si managementul siguranței), autorităților de reglementare și ale clienților săi** și pentru a implementa modificările organizatorice aplicate în acest an în TBM, entităţile structurale TBM au intervenit asupra următoarelor documente ale sistemelor de management al calității și de management al mediului**:**

În anul 2024 s-au elaborat/revizuit **141** reglementări astfel:

CATEGORIE REGLEMENTARE	2024	2023	2022
Proceduri Generale inclusiv Anexe Independente	50	49	50
Standarde de Firma inclusiv Anexe Independente	33	17	31
Instrucțiuni de Lucru specifice inclusiv Anexe Independente	37	45	36
Regulamente inclusiv Anexe Independente	3	9	7
Strategia de asigurare resurse umane inclusiv Anexe Independente	0	0	2
Planuri Calitate inclusiv Anexe Independente	1	8	7
Politici (Politica Salariala, Politica cu privire la Protecția Datelor cu Caracter Personal, Politica Auto) inclusiv Anexe Independente	3	9	8
Manualul Calității și Mediului*	0	0	0
Memorii de Prezentare inclusiv Anexe Independente	14	9	18

**Nota: În anul 2020 Manualul Calității și Manualul Mediului constituiau reglementări distincte, ulterior integrării s-a transformat într-un document integrat*

Direcţia Conformare și Siguranță a acționat în 2024 în sensul aplicării unei îmbunătățiri continue a modului de organizare și proiectare a sistemelor de management a calității, management al mediului si management a siguranței.

Autoritatea Aeronautica Militara Națională nu a putut programa auditul de certificare, conform cerințelor RMAR 21G, pentru autorizarea TBM ca organizație de producție militară de produse și componente pentru Turmo IV C/CA, Viper 632-41 și 633-47, Allison T56-A7B/A15, Ansamble Mecanice IAR-330, inclusiv agregatele acestora.

Pentru a dovedi conformarea cu cerințele clienților săi, Turbomecanica a susținut **3 audituri de secundă parte** efectuate de aceștia, așa cum este prezentat în continuare:

În iunie 2024, **GE Vernova (Power)** a efectuat on-site un audit de **supraveghere furnizor** conform cerințelor **GE Vernova** extrase într-un checklist. În auditul derulat echipa de audit **GE Vernova (Power)** a constatat 3 neconformități pentru care s-au stabilit 4 acțiuni corective (toate finalizate) si clientul a menținut **TBM** ca furnizor acceptat.

În iunie 2024, **GE Aviation Hungary** a efectuat on-site un audit de **evaluare inițială furnizor** conform cerințelor **GE Aviation** extrase într-un checklist. În auditul derulat echipa de audit **GE Aviation Hungary** a constatat 5 neconformități pentru care s-au stabilit 7 acțiuni corective (6 finalizate, 1 in derulare) si clientul a propus **TBM** ca furnizor acceptat

În noiembrie 2024, **IAR Brașov** a efectuat on-site un audit de **supraveghere furnizor** conform cerințelor contractuale si a celor prevăzute in standardele SR EN 9100 si AQAP 2110. În auditul derulat echipa de audit **IAR Brașov** nu a constatat neconformități iar clientul a menținut **TBM** ca furnizor acceptat.

Pentru dovedi conformarea cu standardele si regulamentele aplicabile in activitatea sa, Turbomecanica a susținut **6 audituri de terță parte** efectuate de către autorități/organisme de certificare/supraveghere, așa cum este prezentat în continuare:

În martie 2024, **Autoritatea Aeronautică Militară Națională (AAMN)** a efectuat on-site un audit pentru **supravegherea continuă a organizației de întreținere militară** conform prevederilor Regulamentului RMAR 145. În urma auditului echipa de audit **AAMN** nu a constatat neconformități, rezultatul auditului menținând autorizarea TBM ca organizație de întreținere militară (**RO.AAMN.145.00006 - emisă în decembrie 2022)**.

În aprilie 2024, **Autoritatea Aeronautică Civilă Română (AACR)** a efectuat on-site un audit pentru **supravegherea continuă a organizației de fabricație civilă** conform prevederilor Regulamentului EU nr. 748/2012 (Part 21 Section G). În urma auditului echipa de audit **AACR** a constatat 3 neconformități pentru care s-au stabilit 7 acțiuni corective (toate finalizate), rezultatul auditului menținând autorizarea TBM ca organizație de fabricație civilă **(RO.21G.008 rev. 02** - emisă inițial în decembrie 2014, cu revizia curentă din august 2020).

În septembrie-octombrie 2024, **TUV Nord** a efectuat on-site un audit pentru **supravegherea sistemului de management calitate** conform prevederile standardelor ISO 9001:2015 si EN 9100:2018. În urma auditului echipa de audit **TUV Nord** a constatat 1 neconformitate pentru care s-au stabilit 2 corecții si acțiuni corective (toate finalizate), rezultatul auditului menținând certificările sistemului de management calitate TBM (certificatele actuale sunt emise în februarie 2023 și sunt valide până la 22.02.2026).

În noiembrie 2024, **Autoritatea Aeronautică Civilă Română (AACR)** a efectuat on-site un audit pentru **supravegherea continuă a organizației de întreținere civilă, inclusiv implementarea sistemului de management al siguranței** conform prevederilor Regulamentului EU nr. 1321/2014 (Part 145) actualizat. În urma auditului echipa de audit **AACR** a constatat 3 neconformități pentru care s-au stabilit 4 corecții si acțiuni corective (toate finalizate), rezultatul auditului confirmând autorizarea TBM ca organizație de întreținere civilă cu sistem de management siguranță implementat (**RO.145.0051 rev. 1** - emisă inițial în martie 2021, cu revizia curentă din noiembrie 2024).

În decembrie 2024, echipa de audit **AACR** a constatat 1 neconformitate privind transmiterea de documente pentru care s-a stabilit 1 acțiune corectiva (finalizata); aceasta neconformitate nu a afectat autorizarea TBM acordata anterior.

În noiembrie 2024, **Autoritatea Aeronautică Civilă Română (AACR)** a efectuat on-site un audit pentru **supravegherea continuă a organizației de fabricație civilă** conform prevederilor Regulamentului EU nr. 748/2012 (Part 21 Section G). În urma auditului echipa de audit **AACR** nu a constatat neconformități, rezultatul auditului menținând autorizarea TBM ca organizație de fabricație civilă **(RO.21G.008 rev. 02** - emisă inițial în decembrie 2014, cu revizia curentă din august 2020).

În noiembrie 2024, **AEROQ** a efectuat on-site un audit pentru **supravegherea sistemelor de management calitate si mediu** conform prevederile standardelor ISO 9001:2015 si ISO 14001:2015. În urma auditului echipa de audit **AEROQ** nu a constatat neconformități, rezultatul auditului menținând certificările pentru sistemele de management calitate și mediu TBM (emise în noiembrie 2023) până în 09.11.2026.

Pentru a garanta conducerii TBM, clienților și organismelor de certificare corecta implementare a cerințelor sistemului de management al calității / management al mediului / management a siguranței și menținerea eficienței și eficacității acestora, Direcția Conformare și Siguranță a derulat în 2024 audituri interne / externe așa cum se prezintă în continuare:

Audituri interne sistem management calitate / sistem management mediu / sistem management siguranță

Derularea auditurilor interne pentru sistemul de management mediu (SMM) s-a realizat în conformitate cu Planul de Audit PA-TMB 2024 ed. 1, evoluat ulterior la ed. 2, aprobat de Directorul General.
În anul 2024 s-au efectuat 28 audituri SMQ în care s-au constatat 25 neconformități pentru care s-au stabilit 46 acțiuni corective care au fost finalizate în proporție de 89.1% (41 finalizate).

Derularea auditurilor interne pentru sistemul de management mediu s-a realizat în conformitate cu Planul de Audit PA-TBM 2023 ed. 1, evoluat ulterior la ed. 2 și ed. 3, aprobat de Directorul General.
În anul 2024 s-au efectuat 2 audituri SMM în care nu s-au constatat neconformități.

Derularea auditului intern pentru sistemul de management siguranță (SMS) s-a realizat în conformitate cu Planul de Audit PA-TMB 2023 ed. 1, evoluat ulterior la ed. 2, aprobat de Directorul General.
În anul 2024 s-a efectuat 1 audit SMS în care nu s-au constatat neconformități.

Audituri interne produs

Derularea auditurilor interne produse s-a realizat în conformitate cu Planul de Audit PA-TMB 2024 ed. 1, evoluat ulterior la ed. 2, aprobat de Directorul General.

În anul 2024 s-au efectuat 15 audituri produs în care s-au constatat 21 neconformități pentru care s-au stabilit 36 acțiuni corective care au fost finalizate în proporție de 97,2% (35 finalizate).

Audituri interne proces

Auditurile proceselor interne au fost efectuate în conformitate cu Planul de audit PA-TMB 2024 ed. 1, ulterior evoluat în ed. 2, aprobat de Directorul General.

În anul 2024 au fost efectuate 16 audituri de proces în care au fost constatate 23 neconformități pentru care au fost stabilite 39 acțiuni corective care au fost finalizate în proporție de 66,7% (26 finalizate).

Audituri externe la furnizori

În semestrul 1-2024 a fost planificat 1 audit la furnizorul **IAR Brașov**. Întrucât nu s-a putut stabili o data de audit, acest audit a fost reprogramat in semestrul 2-2024 (perioada august-septembrie).
In semestrul 2-2024 nu s-a putut stabili o alta data pentru auditul la furnizorul **IAR Brașov**, astfel încât acest audit a fost reprogramat in 2025.

Pentru asigurarea monitorizării performanței proceselor TBM în scopul creșterii satisfacției clienților cu privire la calitatea produselor/serviciilor livrate și sporirii atractivității acestor produse/procese pe piața sectorului aeronautic, în anul 2024 s-au derulat următoarele acțiuni:

Prin procedura generală PG SMQ-05 “Analiza managementului” sunt stabiliți indicatorii necesari atingerii obiectivelor strategice privind calitatea si mediul și care influențează nivelul de satisfacție client. Evoluția acestor indicatori în 2024 este prezentată în continuare:

- **Indicatorul strategic I1** (gradul de respectare a programului de producție) are un trend crescător și se încadrează în obiectivul propus de minim 97%, având o valoare globală de 99,42%. Acest fapt relevă că este respectat programul de producție, iar nerealizările sunt foarte mici.

- **Indicatorul strategic I2** (gradul de respectare a planului de vânzare) are un trend crescător și se încadrează în obiectivul propus de minim 97%, având o valoare globală de 98,09%. Acest fapt relevă că este respectat planul de vânzări, dar există unele întârzieri ale TBM în livrările pentru clienții externi Leonardo Helicopters și ITP Aero.

- **Indicatorul strategic I211+I212** (pierderi datorate modificării comenzilor de vânzare) are trend variabil și se încadrează în obiectivul propus de maxim 3%, având o valoare globală de 1,91% (din care 1,91% este cauzata de TBM și 0% de clienți).

- **Indicatorul strategic I3** (gradul de nerespectare a cerințelor documentației tehnice de execuție - neconformități și rebuturi) are un trend descrescător și se încadrează în obiectivul propus de maxim 0,75%, având o valoare globală de 0,24%. Acest fapt relevă că în TBM sunt respectate cerințele documentației, iar abaterile (transpuse în neconformități și rebuturi) au o pondere mică.

- **Indicatorul strategic I4** (gradul de neasigurare a conformității produselor/serviciilor livrate - reclamații) are un trend descrescător și se încadrează în obiectivul propus de maxim 1,0%, având o valoare globală de 0,71%; dacă se exclud reclamațiile neconfirmate/respinse/nejustificate tehnic, indicatorul ajunge la valoarea globală de 0,44%, care de asemenea se încadrează în obiectivul propus (maxim 1,0%). Acest fapt relevă că TBM asigură conformitatea produselor/serviciilor livrate, iar reclamațiile au o pondere mică.

- **Indicatorul strategic I4pg** (pierdere procentuala externa - reclamații) are trend descrescător și se încadrează în obiectivul propus de maxim 0,5% din cifra de afaceri, având o valoare globală de 0,31%. Acest fapt relevă că TBM asigură conformitatea produselor/serviciilor livrate, iar costurile de tratare reclamații sunt menținute în targetul stabilit.

- **Indicatorul strategic I41 (**durata de timp pentru rezolvarea reclamațiilor) are trend descrescător și se încadrează parțial în obiectivul propus de maxim 30 zile, având o valoare globală de 57 zile (pentru rezolvare în TBM) și 7 zile (pentru rezolvare la clienții/în exploatare). Acest fapt relevă că TBM asigură rezolvarea reclamațiilor in termen la client/utilizator si cu întârziere in TBM (in unele situații) datorata dificultăților in identificarea sau confirmarea defectelor reclamate.

- **Indicatorul strategic I42** (rata reclamațiilor in garanție pentru produsele reparate) are trend descrescător și se încadrează în obiectivul propus de maxim 25%, având o valoare globală de 5,42%. Acest fapt relevă că TBM asigură conformitatea produselor/serviciilor livrate, iar reclamațiile in perioada de garanție sunt in targetul stabilit

- **Indicatorul strategic I43** (rata de recurenta a produselor reclamate) are trend descrescător și se încadrează în obiectivul propus de maxim 25%, având o valoare globală de 16,67%. Acest fapt relevă că TBM asigură conformitatea produselor/serviciilor livrate, iar recurenta reclamațiilor este in targetul stabilit.

- **Indicatorul strategic I44** (mediana duratei de reclamație a produselor de la livrare) are trend crescător și nu se încadrează în obiectivul propus de minim 250 zile, având o valoare de 163 zile la finalul anului. Acest fapt relevă că TBM asigură conformitatea produselor/serviciilor livrate, dar durata de apariție a reclamațiilor este sub targetul stabilit.

- **Indicatorul strategic I5** (costurile non-calității) are un trend crescător și nu se încadrează în obiectivul propus de maxim 600.000 lei/an, având o valoare globală de 729.634 lei în anul 2024. Aceste costuri se datorează preponderent costurilor aferente comenzilor de investigare/remediere a produselor reclamate în valoare de 440.434 lei.

- Indicatorul strategic I6 (realizare cifră de afaceri aferentă perioadei de raportare) a atins valoarea de 139,98 mil. lei situându-se peste obiectivul stabilit de 128,36 mil. lei (media cifrei de afaceri pe ultimii 5 ani), ceea ce reprezintă o depășire de 11,62 mil. lei (+9,1%).

- Indicatorul strategic I7 (grad de realizare marjă profit net) are o valoarea atinsă de 11,54%, ceea ce reprezintă o depășire a țintei de 10% pentru prima dată în ultimii 5 ani. TBM și-a stabilit ca obiectiv atingerea unei marje a profitului net de 10%, reprezentând media industriei MRO din deceniul trecut (de dinainte de pandemie). Industria MRO are in prezent marje mai reduse, de aproximativ 7-8%, conform analizelor publicate in ultimii ani, în timp ce marja de profit net a TBM a variat in anii anteriori între 8% si 9%.

În domeniul **proceselor speciale și al activității laboratoarelor de calitate** și în anul 2024 s-a continuat **politica de satisfacere a cerințelor clientului,** cât și creșterea nivelului de atractivitate prezentat de societate pentru potențialii clienți activi în domeniul industriei aeronautice prin următoarele acțiuni:

Acreditare procese speciale

Evenimentele cu cea mai puternică semnificație privind creșterea nivelului de atractivitate a TBM pe piața industriei aeronautice rămân acreditările **Nadcap** ale proceselor speciale instalate.

În anul 2024 s-au reacreditat următoarele procese speciale:

În ianuarie 2024, **Nadcap** a efectuat un audit de supraveghere a **procesului de ecruisare TBM (Surface Enhancement)** conform cerințelor AC7117. În auditul derulat, Nadcap a constatat 4 neconformități pentru care s-au stabilit 16 acțiuni corective (toate finalizate), iar procesul de ecruisare TBM a fost reacreditat până la 31.05.2025

În februarie 2024, **RO-NANDTB** a efectuat un audit de evaluare a **centrului de instruire si examinare (CIE) personal CND** conform specificațiilor proprii. În auditul derulat, RO-NANDTB nu a constatat neconformități, iar CIE-TBM a fost reacreditat până la 16.02.2027.

În februarie-martie 2024, **Nadcap** a efectuat un audit de supraveghere a **proceselor de control nedistructiv (CND) (Non Destructive Testing)** conform cerințelor AC7114 si AC7108/15. În auditul derulat, Nadcap a constatat 3 neconformități pentru care s-au stabilit 8 acțiuni corective (toate finalizate), iar procesele de control nedistructiv TBM au fost reacreditate (in Program de Merit de 24 luni) până la 31.05.2026.

În martie 2024, **Nadcap** a efectuat un audit de supraveghere a **proceselor de sudare (Welding)** conform cerințelor AC7110. În auditul derulat, Nadcap a constatat 1 neconformitate pentru care s-au stabilit 5 acțiuni corective (toate finalizate), iar procesele de sudare TBM au fost reacreditate (in Program de Merit de 24 luni) până la 31.05.2026.

În septembrie 2024, **Nadcap** a efectuat un audit de supraveghere a **proceselor chimice (Chemical Processing)** conform cerințelor AC7108. În auditul derulat, Nadcap a constatat 2 neconformități pentru care s-au stabilit 6 acțiuni corective (toate finalizate).

În decembrie 2024, **Nadcap** a efectuat un audit de verificare a acțiunilor corective stabilite după auditul de supraveghere a **proceselor chimice (Chemical Processing - VCA)**. În auditul derulat, Nadcap a constatat finalizarea acțiunilor corective, iar procesele chimice TBM au fost reacreditate până la 30.11.2025.

Certificări de procese de secundă parte

Certificări Leonardo Helicopters

În anul 2024 s-au menținut calificările proceselor speciale TBM obținute anterior aplicabile articolelor **Leonardo Helicopters** și s-au prelungit calificările următoarelor procese speciale:
- **Chromate Conversion Treatment of Alluminium Alloys** (IT12/00012/00: valabil până la 23.03.2027);
- **Magnetic Flaw Detection** (IT12/00022/00: valabil până la 03.08.2027);
- **External Rolled Thread** (IT12/00035/00: valabil până la 20.09.2027);
- **Assembling Thermal Fits** (IT12/00038/00: valabil până la 28.09.2027).

Certificări PZL Swidnik

În anul 2024 s-au menținut calificările proceselor speciale TBM obținute anterior aplicabile articolelor **PZL Swidnik** și nu s-au inițiat recalificări pentru procese speciale

Certificări General Electric

În anul 2024 s-au menținut certificările de procese speciale și de laborator obținute anterior de TBM din partea **General Electric Aviation**; deoarece au fost procese reacreditate Nadcap s-au emis prelungiri ale certificărilor GT193 (care se mențin împreună cu acreditarea Nadcap) pentru:
- Control Nedistructiv (codurile AA, AB, AE, AH, AK)
- Sudare (codurile CE, CF)

Certificări Rolls-Royce

În anul 2024 s-au menținut **aprobările** obținute anterior de TBM din partea **Rolls-Royce Civil & Defense Aerospace** in conformitate cu **Certificate of Approval for Quality Management System & Processes** (fără termen de expirare).

Certificări Avio Aero

În anul 2024 au expirat ultima dintre calificările proceselor speciale TBM obținute anterior aplicabile produselor **Avio Aero**; deoarece nu au mai fost comenzi Avio Aero, nu s-a mai inițiat recalificări.

Introducere de repere noi în producție (in anul 2024)

Pentru clientul **Leonardo Helicopters (Italia)** s-au întocmit **25 dosare FAI (11 repere TGB si 14 repere MGB)** care au fost aprobate de client. Prin actualizarea acestora se continuă îmbunătățirea fabricației reperelor solicitate de client pentru Cutia de Transmisie Spate și pentru Cutia de Transmisie Principală a elicopterelor **AW109/AW119**.
.
Pentru clientul **PZL Swidnik (Polonia)** s-au întocmit **2 dosare FAI** care au fost aprobate de client. Prin actualizarea acestora se continuă îmbunătățirea fabricației reperelor solicitate de acest client.

Pentru clientul **GE Vernova (Ungaria)** s-a întocmit **1 dosar FAI** care a fost aprobat de client. Prin actualizarea acestuia se continuă îmbunătățirea fabricației reperului solicitat de acest client.

Pentru clientul **ITP Aero (Marea Britanie)** s-a întocmit **1 dosar FAI** care a fost aprobat de client. Prin actualizarea acestuia se continuă îmbunătățirea fabricației reperului solicitat de acest client.
.

ATENUAREA SCHIMBĂRILOR CLIMATICE PRIN ÎMBUNĂTĂȚIREA PERFORMANȚEI DE MEDIU ŞI PREVENIREA POLUĂRII

Turbomecanica a obținut **Autorizația Integrată de Mediu** Nr. 05/2016 revizuită în 21.02.2020 valabilă până în 2026 pentru activitatea „Tratarea de suprafață a metalelor sau a materialelor plastice prin procese electrolitice sau chimice în care volumul cuvelor este mai mare de 30m^3 ” prelungită prin viza anuală nr. 16/10.01.2025 pe perioada 11.02.2025 – 11.02.2026.

Pentru conformarea deplină cu prevederile autorizației integrate de mediu s-au stabilit o serie de obiective şi acțiuni, majoritatea acestora au fost realizate, iar cele nerezolvate au fost cuprinse în Programul Sistemului de Management al Mediului al TBM şi în Planul de Investiţii.

Autorizaţia Integrată de Mediu, Autorizaţia de Gospodărire Ape, precum şi Acordul de Preluare ape uzate îi conferă societății dreptul de funcţionarea în condiţii legale, printr-o monitorizare permanentă funcționării corespunzătoare a instalațiilor de depoluare şi a utilajelor existente pe amplasamentul companiei.

În anul 2024, nu s-au înregistrat incidente de mediu.

În urma controalelor Gărzii Naţionale de Mediu efectuate în 2024, Societatea s-a obligat, să asigure monitorizarea continuă privind starea de funcționare a instalațiilor pentru ca acestea să nu genereze emisii de poluanți care să depășească valorile limita admise de lege şi în cazul în care acest lucru se întâmplă să sisteze funcţionarea până la remediere.

În vederea preveniri unei situații de urgență care poate să pună in pericol calitatea mediului şi sănătatea oamenilor, TBM a desemnat echipe de intervenție pentru toate zonele cu risc din societate. Periodic se realizează exerciții de simularea a posibilelor situații avarie din care poate rezulta o poluare accidentală. Exercițiile au ca scop conștientizarea personalului pentru evitarea accidentelor de orice natură.

De asemenea prin Programul de monitorizare şi măsurare al sistemului de management mediu, toate instalațiile de poluare existente pe amplasament sunt monitorizate săptămânal şi verificate periodic prin Program de mentenanță preventiv predictivă echipamente tehnologice, privind funcționalitatea acestora în condiţii normale

Turbomecanica este în permanență preocupată de protejarea mediului și este angajată ca în măsura în care activitatea o permite, să reducă generarea de deșeuri periculoase și nepericuloase.

În anul 2024, Turbomecanica a demonstrat că acțiunile cu privire la **reducerea cantității de deșeuri periculoase** au fost eficace, chiar dacă cantitățile a fost mai mari decât în 2023. Creșterea se datorează deprecierii soluțiilor chimice ale proceselor de acoperiri de suprafață.

Totodată, ponderea privind cantitatea de **deșeurilor nepericuloase** a scăzut comparativ cu anii precedenți deoarece TBM este în proces de modernizare a secțiilor de producție, înlocuind mașini unelte vechii şi neproductive cu centre uzinale de ultima generație.

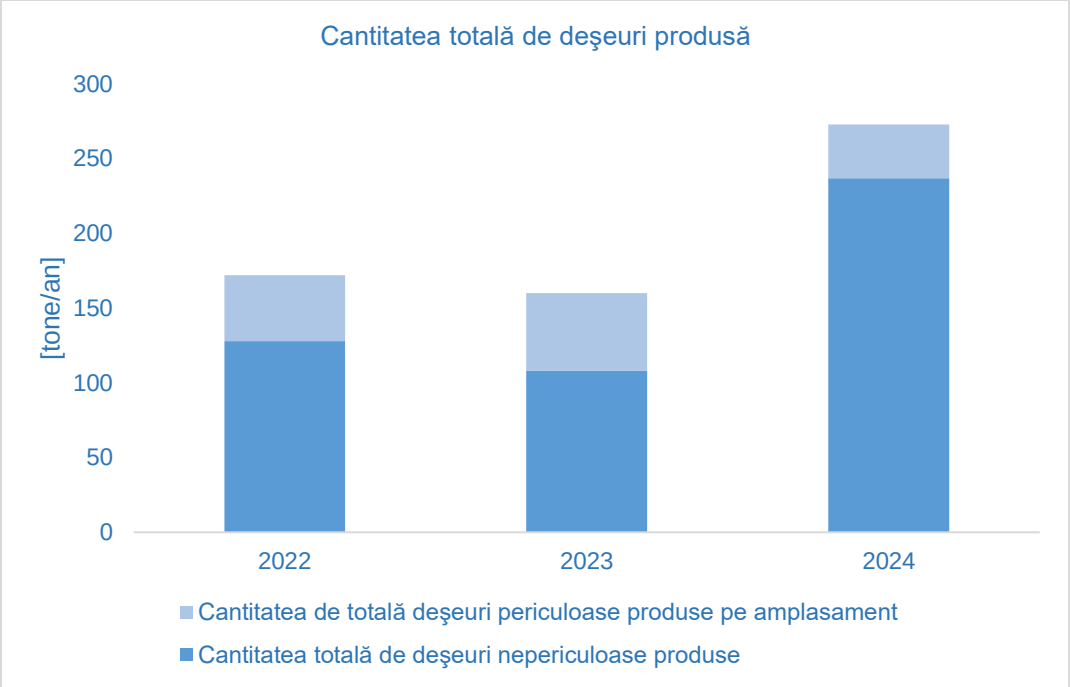

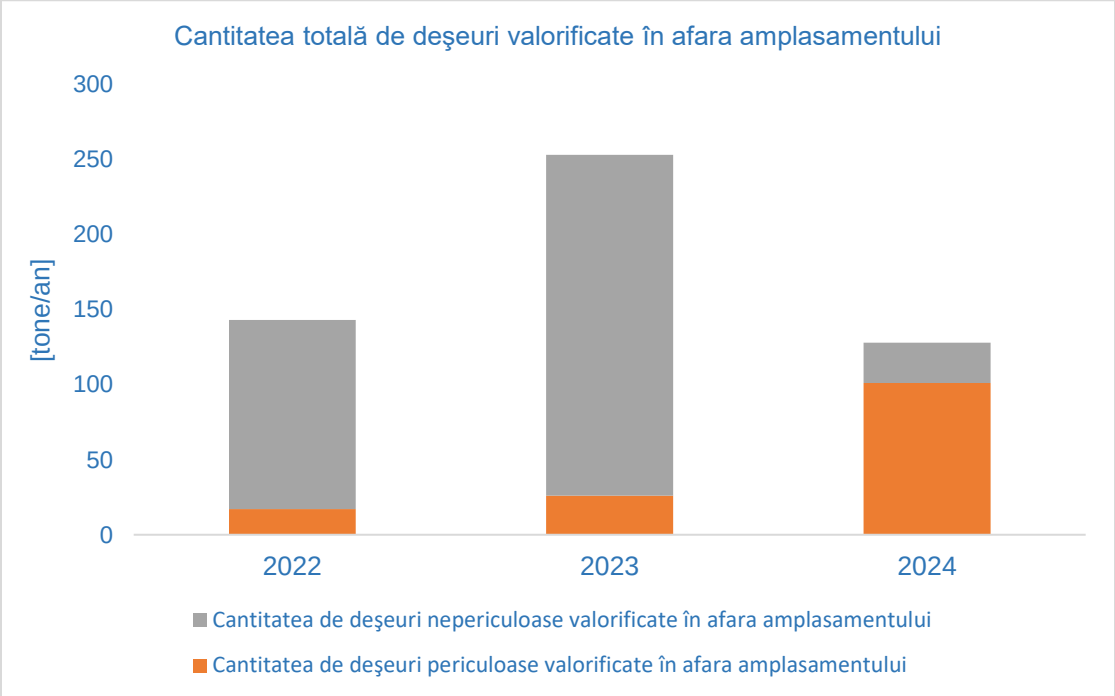

În cursul anului 2022, **Turbomecanica** a implementat măsuri cu **impact major asupra îmbunătățirii performanței de mediu și prevenire a poluării** continuat şi în 2024 prin**:**

- In urma măsurări parametrilor emisiilor în aer a liniilor s-a constatat o reducere mare a concentrației de metale grele şi pulberi, de exemplu, concentrația de cadmiu a scăzut de la 0.0087mg/m^3 în 2022 la

0.0004mg/m^3 în 2024, concentrația de crom a scăzut de la 0.0311mg/m^3 in 2022 la 0.0013mg/m^3 in 2024. In ce privește concentrația de pulberi in suspensie este de 2 ori mai mică în 2024 faţă de 2022 pe toate liniile de proces. La sfârșitul anului 2024 s-au schimbat sistemele de filtre de captarea a emisiilor de metale grele şi a pulberilor pe liniile de Cuprare, Cadmiere şi Cromare, montate în 2023.

- S-a hotărât achiziționarea şi montarea unui sistem de filtrele cu eficiență de captare a emisiilor de metale grele (Fosfatare, Mordansare, Decapare Viper) şi a pulberilor eliminate în procesele speciale.
- In 2024 s-a montat un sistem filtre cu eficienţă de captare a pulberi eliminate din Stația de Tratare Ape Reziduale, pentru îmbunătățirea calității aerului.

Turbomecanica, prin prisma activității desfășurate utilizează solvenți organici cu compuși organici volatili, care intră sub incidența prevederilor legale. Compușii organici volatile, COV-urile, sunt o categorie importantă de poluanți atmosferici, frecvent întâlniți în atmosferă ca rezultat al activităților umane. Principala activitate a companiei care generează emisii cu compuşi organici volatili este procesul de degresare piese, solventul organic folosit fiind tetracloroetilena.

În urma efectuării calculului consumului de emisii cu COV rezultă faptul că acesta se regăsește sub limita admisă de lege după cum urmează :

În urma efectuării măsurătorilor semestriale, de către laboratoare acreditate in domeniul protecţiei mediului, rezultă faptul că, valorile emisiilor cu COV eliminate în procesele de vopsire şi de analize chimice de laborator sunt sub limita admisă de lege, după cum se poate observa din graficele următoare :

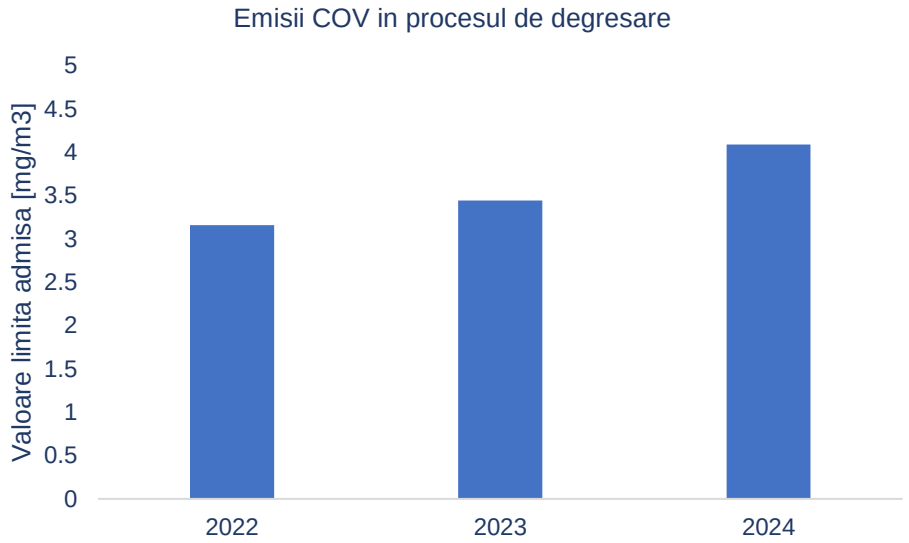

În urma efectuării măsurătorilor semestriale, de către laboratoare acreditate in domeniul protecţiei mediului, rezultă faptul că, valorile emisiilor cu COV eliminate în procesele de vopsire şi de analize chimice de laborator sunt sub limita admisă de lege, după cum se poate observa din graficele următoare:

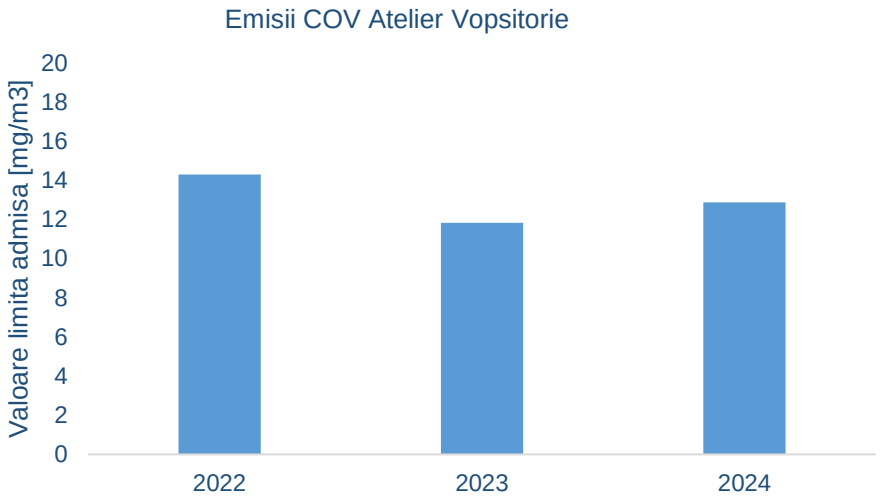

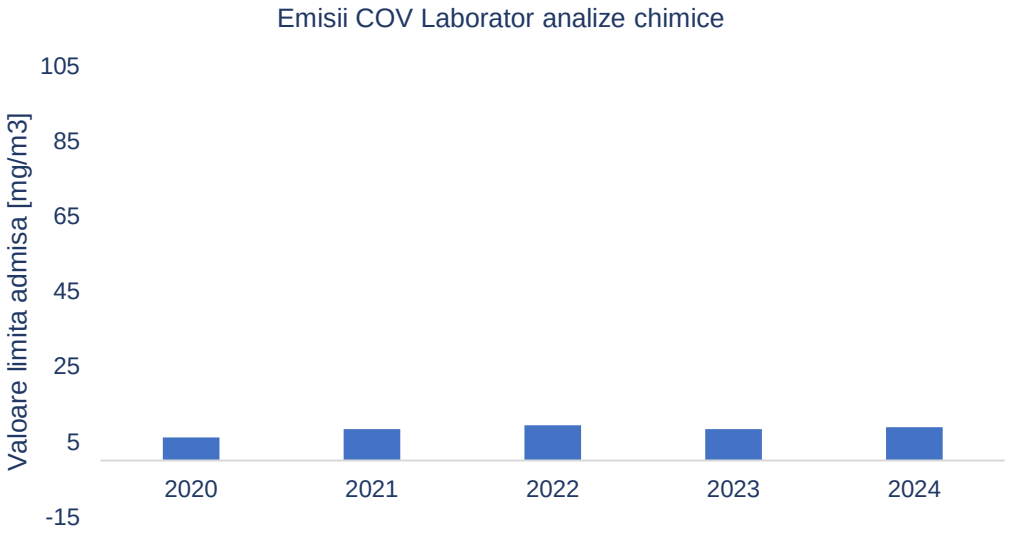

Totuși, trebuie avut în vedere că înregistrările emisiilor și cantitățile de deșeuri sunt dependente de nivelul de activitate specific.

Turbomecanica, prin măsurile adoptate are în vedere limitarea impactului asupra mediului și eliminarea proporționalității dintre creșterea activității și impactul asupra mediului.

Creșterea valorii emisiilor cu COV, cât şi creșterea consumului de solvenți organici (Tetracloroetilena), in 2024 faţă de 2023 s-a datorat creșteri volumului de producție.

Tendința nivelului COV în ansamblu a fost de scădere.

PROTECȚIA NUCLEARĂ

În semestrul al doilea al anului 2024 a fost depus la CNCAN dosarul pentru reautorizarea deținerii generatorului de radiație Eresco 42MF-W3.1 iar în decembrie 2024 a fost emisă de către CNCAN **noua Autorizație pentru Desfășurarea de Activități în Domeniul Nuclear VG 2804 / 2024, validă până în 17.12.2029.**

In 03 iulie 2024 Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare (**CNCAN**) a efectuat o inspecție la sediul **TBM** pentru a verifica modul în care sunt desfășurate activităţile de Control Nedistructiv (**CND**) cu radiații penetrante în cadrul **DTC-SCPL**. Conform Procesului Verbal de Control nr. 5698/03.07.2024 s-a stabilit că activităţile de **CND** cu radiaţii penetrante se desfășoară în condiţii de deplină conformare cu cerințele stabilite în cadrul procesului de autorizare.

CONFORMAREA CU REGULAMENTUL REACH

Conform Regulamentului 1907/2006 privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH), Turbomecanica este încadrată ca utilizator în aval de substanțe în stare pură și amestecuri de substanțe.

Substanțele sunt utilizate în procesul de acoperiri metalice de suprafață a pieselor realizate de TBM, în condiții de siguranță privind sănătatea lucrătorilor și a protecției mediului.

Toți furnizorii de substanțe chimice și de amestecuri de substanțe chimice de la care TBM aprovizionează substanțele și amestecurile de substanțe sunt autorizați de către Agenția Europeană pentru produse chimice (ECHA).
Furnizori pun la dispoziția TBM toate informațiile privind substanța chimică/amestecul prin Fișa cu date de securitate material.

TBM ține evidența strictă a substanțelor chimice și amestecurilor de substanțe chimice identificare REACH și instruiește în mod continuu oameni implicați în procesul de acoperiri metalice de suprafață privind modul de utilizare și manipulare a substanțelor și/sau amestecurilor de substanțe, conform prevederilor fisei cu date de securitate a substanței/amestecului pentru a preveni producerea de accidente de orice natura.

Societatea pune la dispoziția furnizorilor de substanțe, informații privind apariția anumitor factori de risc ale substanței/amestecurilor în momentul utilizări acestora, ce pot influenta sănătatea omul, precum și apariția unor situații nefavorabile asupra mediul.

Aceste informații ajutând furnizorul în realizarea unor noi scenarii de expunere ale substanțelor chimice pentru prevenirea oricăror situații nedorite sau încadrarea substanței chimice într-o clasă cu risc mai ridicat decât era inițial.

La cererea clienților săi, TBM furnizează toate informațiile cu privire la cantitatea de substanță chimică identificată REACH cu care piesele sunt îmbogățite, precum și gradul risc care poate afecta sănătatea oamenilor care intră în contact cu produsul realizat in companie. În anul 2024 TBM a continuat să se conformeze cu cerințele REACH

RESURSA UMANĂ

CODUL DE CONDUITA ȘI ETICĂ – PRINCIPII ȘI VALORI

Conducerea Turbomecanica și-a asumat ca principiu fundamental în desfășurarea activității principii și valori care determină crearea unui parteneriat strategic între conducere, management și angajați prin:

- ✓ Conducere bazată pe obiective strategice și operaționale clare;
- ✓ Dezvoltarea unui profil profesional și personal al angajaților corespunzător celor mai înalte standarde de etică profesională și pregătire tehnică;
- ✓ Instruirea permanentă și motivarea pe termen lung a angajaților, asigurând satisfacția în muncă și loialitatea față de companie;
- ✓ Managementul carierei și managementul performanței;
- ✓ Crearea unui climat intern modern și adecvat afirmării spiritului de echipa;
- ✓ Etică în afaceri și în echipă, onestitate;
- ✓ Lipsa toleranței față de încălcarea drepturilor omului;
- ✓ Lipsa toleranței față de discriminare și hărțuire;
- ✓ Lipsa toleranței față de corupție, dare de mită și spălare de bani;

Aceste **principii și valori sunt integrate în sistemul de management al calității și mediului**, prin Regulamentul intern care este instruit angajaților Turbomecanica anual.

Regulamentul intern prevede capitole distincte și specifice cu privire la poziția Societății în ceea ce privește principiile enumerate.

Contractul Colectiv de Munca 2024-2025, prelungit cu 6 luni prin acordul părților, prevede linii directoare cu privire la standardele Societății în ceea ce privește codul de conduită și etică.

Societatea descurajează conflictele de interese și impune angajaților să evite orice situație care poate afecta capacitatea acestora de a acționa în interesul societății.

Datorită expunerii la nivel internațional, Turbomecanica are în vedere **politicile anticorupție existente la nivel internațional și de asemenea impuse sau recomandate de către partenerii de afaceri**. În anul 2024, Turbomecanica nu a înregistrat niciun caz de corupție, spălare de bani, dare de mită și nu a fost parte în nicio acțiune judiciară pentru comportamente neetice sau corupte.

În acest sens, în luna octombrie 2023 a fost elaborată politica privind avertizările în interes public. Ea s-a elaborat pe baza Legii nr. 361/2022 care transpune directiva (UE) 2019/1.937 a Parlamentului European şi a Consiliului privind protecția persoanelor care raportează încălcări ale dreptului Uniunii.

PERSONALUL NOSTRU

Strategia de asigurare Resurse adoptata de companie a asigurat derularea activităților de Producție, Tehnic și Conformitate, Calitate și Organizare, Resurse Umane, Financiar - Contabilitate, Juridic, Marketing și Vânzări in condiţii de eficienta chiar daca piața forței de munca nu oferă paleta de specializări necesare industriei aeronautice.

Totalul personalului **TBM** la data de 31.12.2024 a fost de **486** salariați în creștere față de anul trecut cu **2** persoane.

Vârsta medie a personalului la data de 31.12.2024 a fost de **47 ani** fata de 48 ani in anul 2023. Aceasta scădere reprezintă o schimbare pentru companie si indica tendință spre atragerea unei forte de munca mai tinere.

Asigurăm diversitatea printr-un echilibru a repartizării între sexe și ținând cont de specificul activității astfel structura personalului este următoarea:

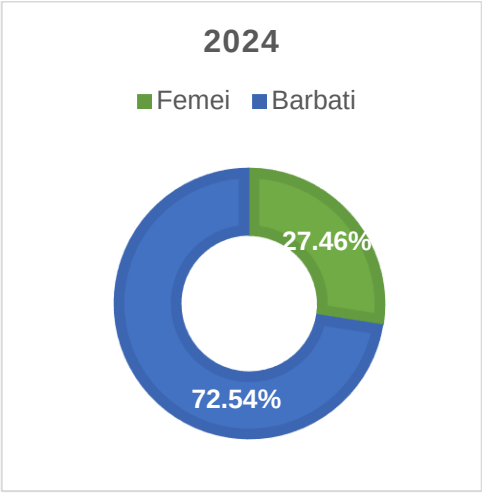

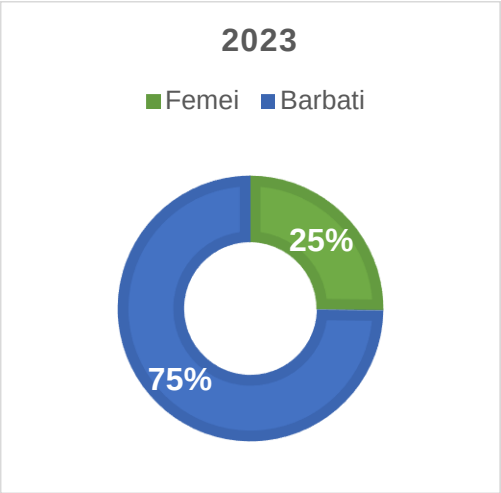

În perioada ianuarie - decembrie **2024**, au plecat din societate un număr de **110** de salariați (dintre care **7** pensionați) și au fost angajate **107** persoane **(2023 - 85** salariați plecați și **106** persoane angajate).

Total cheltuieli cu salariile și beneficiile angajaților (exclusiv variația provizioanelor pentru beneficiile angajaților), efectuate în anul 2024, a fost în suma de 62.905.472 lei (2023: 55.946.744 lei), din care

CHELTUIELI	2024	2023	2022
cheltuieli cu salarii inclusiv avantaje in natura	54.576.298	49.014.633	46.200.894
cheltuiala cu tichetele acordate salariaților	5.776.390	4.607.980	4.310.600
cheltuieli privind contribuția asiguratorie de muncă	1.227.949	1.102.826	1.039.566
alte cheltuieli privind asigurările și protecție socială (ajutoare)	269.725	245.888	254.850
cheltuieli cu contribuția societății la asigurări de sănătate		975.416	936.689
alte cheltuieli (CCM)	1.055.110		

Fata de anul 2023, cheltuielile cu personalul au înregistrat în anul 2024 o creștere de 6.958.728 lei

Costurile implicate în procesul de recrutare au fost de aproximativ **265.735 lei** reprezentând costurile achiziției de servicii de recrutare și abonamente la site-uri specializate (2023: **250.000 lei).** Nevoia de servicii de recrutare a crescut datorită calității reduse a forței de muncă adresată de platformele de recrutare (ex: BestJobs). Mai mult de atât, platformele de recrutare nu ofertă o gama cuprinzătoare de specialiști și manageri.

În ceea ce privește gradul de sindicalizare al societății, **47.34%** (2023: **49,58%)** dintre salariații societății sunt membrii de sindicat

Referitor la nivelul de pregătire și specializare a personalului, situația se prezintă astfel:

PREGĂTIRE ANGAJAȚI	2024	2023	2022
studii superioare	30.94%	30.78%	31.02 %
salariați cu studii liceale și postliceale	39.75%	38.02%	39.91 %
salariați absolvenți de școală profesională	25.21%	26.66%	23.86 %

salariați absolvenți de școală generală	4.10%	4.54%	5.21 %

Raporturile dintre administrație și salariați sunt reglementate în baza Contractului Colectiv de Munca pe anii **2024-2025** prelungit cu încă 6 luni cu acordul părților. Climatul socio-profesional este monitorizat permanent, existând un sistem de comunicare între partenerii sociali care să nu permită apariția de stări conflictuale, care de altfel în **2024** au fost inexistente.

INSTRUIRI PERSONAL

Politica de personal a societății cu privire la pregătirea profesională a personalului a fost bine susținută în ceea ce privește pregătirea internă. Instruirile s-au derulat în conformitate cu Planului Anual de Pregătire Profesională aprobat pentru anul **2024**.

Cursurile interne sunt susținute de lectori din cadrul specialiștilor noștri având și pregătire de formatori.

In anul **2024**, in cadrul **Turbomecanica** conform Planului anual de Pregătire Profesionala s-a derulat pregătirea specifica pentru asigurarea menținerii competentelor necesare operatorilor, inspectorilor și laboranților pentru procese speciale si laboratoare.

Au beneficiat de pregătire profesionala **430** de angajați in cadrul cursurilor de Atestare/Autorizare si , de Calificare profesionala, atât intern cat si extern precum si in cadrul altor tipuri de Instruiri. Numărul total de ore alocat pregătirii profesionale a fost de **9.631**. Unele dintre cursuri cu durata mare de derulare vor continua și în anul **2025**.

Pentru pregătirea salariaților care au participat la cursuri de calificare profesionala externe, s-a cheltuit suma de **57.330 lei.**

Pregătirea specifică pentru asigurarea menținerii competentelor necesare operatorilor, inspectorilor și laboranților pentru procese speciale si laboratoare, desfășurată conform Planului anual de Pregătire Profesională în anul **2024**, este structurată astfel :

TIP CURS	2024		2023	
	Nr. ore	Nr. Participanți	Nr. ore	Nr. Participanți
Curs Atestare/Autorizare	1.514	326	1.430	320
Curs Calificare Interna	8.000	33	11.085	37
Curs Instruire Externa	117	72		
Curs Calificare Externa	441	2	330	81
TOTAL	**10.072**	**433**	**12.845**	**438**

Pentru a asigura resursele umane necesare derulării activităților de fabricație de piese pentru **motoare de aviaţie** și de întreținere a **motoarelor turboreactoare, turbomotoare, ansamble mecanice de elicopter, componente şi agregate** specifice acestora, precum şi realizarea de **produse industriale de înalt nivel tehnologic, componente şi agregate**, TBM a adoptat soluția pregătirii practice a elevilor din clasele 9-11 in cadrul învățământului dual, derulat in parteneriat cu colegiile tehnice .

Turbomecanica a încheiat parteneriate cu 3 colegii tehnice pentru aceasta forma de învățământ și a mediatizat oferta societății in București si împrejurimi pentru a stimula interesul absolvenților de clasa a 8-a si a părinților

acestora pentru domeniul de activitate in care operează și generarea dorinței de a deveni parte din echipa Turbomecanica

Pe parcursul celor 3 ani de studiu Turbomecanica depune eforturi susținute pentru a transmite elevilor cunoștințele teoretice si practice necesare calificării copiilor in meseriile de Mecanic aviaţie, Operator CNC, Mecanic de mecanica fina sau strungar, frezor .

Pe lângă experiența practică, elevii care au încheiat cu TBM contracte pentru învățământ dual primesc :

- prima de 800 lei daca obțin medii peste 7 la examinările pe parcursul practicii si au o prezenta de 100% .
- bursă de performanță de 300 de lei suplimentară daca au media generală anuală peste minim 8,50.
- decontare transport, pentru perioadele de practică comasată si echivalentul unei mese calde pe zi, în perioada stagiilor de pregătire practică ,
- angajare in TBM la sfârșitul celor 3 ani daca obțin diploma de calificare cu note peste 7.

Totalul elevilor înscriși la TBM in învățământul dual in anul **2024** a fost de **89** de elevi.

In anul 2024 TBM a angajat: Operatori PM - 6 persoane; Mecanic aviatie– 2 persoane dintre elevii care au finalizat un ciclu complet de invatamant dual .

Totalul cheltuielilor cu învățământul dual efectuate de TBM în anul **2024**, a fost de **399.132 lei.**

EVALUAREA ASPECTELOR LEGATE DE SECURITATEA ȘI SĂNĂTATEA ÎN MUNCĂ

Securitatea și sănătatea în muncă în cadrul Turbomecanica reprezintă o prioritate în politica societății.

Întreaga activitate a Societății are la bază principiul îmbunătățirii continue a condițiilor de producție, cu efecte directe în creșterea securității și sănătății în muncă.

Permanent, atât prin activitățile desfășurate de lucrătorii din cadrul FSSM, cât și prin conducerile operative de la nivelul fiecărui compartiment, sunt monitorizate condițiile de realizare a activității de producție, astfel încât să fie respectate condițiile de securitate a activității întregului personal.

În anul 2024, s-au continuat investițiile începute în perioada anterioară pe direcția îmbunătățirii condițiilor de muncă și retehnologizării, astfel:

Au continuat lucrările de modernizare tehnologică pentru îmbunătățirea proceselor de producție si a microclimatului de lucru, in majoritatea secțiilor de producție din cadrul halelor de producție și depozitare, corpurile de clădire: C1, C2 si C3

Au fost demontate si evacuate utilajele tehnologice casate iar spatiile de lucru au fost reconsiderate astfel încât pentru noile utilaje sa se asigure o exploatare in condiţii de siguranță in cadrul secțiilor de prelucrări mecanice din TMB.

Au fost efectuate lucrări de modernizare ale liniilor tehnologice existente, precum și la instalațiile de ventilație aferente din cadrul secției SPSP unde se desfășoară procese de Tratamente Termice și Acoperiri de Suprafață. De asemenea a fost pusa in funcțiune instalația nouă de metalizare, investiție noua realizata într-o incinta din cadrul corp clădire C3.

In hala de producție si depozitare Corp clădire C3**,** secția Montaj Încercări (SMI) – a fost pusa in funcțiune o instalație noua de detectare si stingere incendiu cu butelii de CO2. Instalația a fost amplasată în construcția existenta a instalației vechi care a fost reconsiderata si cu up-grade-ul necesar pentru a deservi bancurile de proba existente VIPER si TURMO ; Instalare echipamente de climatizare in toate secțiile/compartimentele de producție.

De asemenea, au fost efectuate lucrări de modernizare aferente rețelelor electrice in posturile trafo din incinta TMB

Înainte de începerea perioadelor cu temperaturi extreme au fost luate măsurile necesare pentru asigurarea unui mediu de lucru corespunzător, prin controlul și întreținerea instalațiilor de apă-canal, instalațiilor de climatizare, precum si a instalațiilor de încălzire cu panouri radiante asigurându-se funcționarea la parametrii normali.

În toate spațiile Societății – spații de producție, administrative, magazii etc au fost efectuate verificări periodice privind funcționarea în condiții optime a sistemelor de detecție și alarmare la incendiu.

Prin programul de securitate și sănătate în muncă pentru anul 2024, s-au desfășurat toate activitățile necesare pentru respectarea cerințelor prevăzute de Legea Securității și Sănătății în muncă nr. 319/2006 și a normelor metodologice de aplicare, precum și a celorlalte acte legislative din domeniu, în vigoare.

În conformitate cu Planul de Prevenire și Protecție TBM s-au aplicat măsurile necesare care să asigure îmbunătățirea nivelului securității și al protecției sănătății lucrătorilor;

- s-au completat permanent materialele de SSM, conform legislației actuale, care se utilizează la efectuarea instructajelor periodice de SSM pentru angajați precum și pentru stabilirea măsurilor necesare desfășurării în condiții de securitate a proceselor tehnologice;

- s-a continuat achiziția de echipamente individuale de protecție si de lucru pentru tot personalul TBM, atât pentru cel existent, cât și pentru cel nou angajat; de asemenea si elevii practicanți care efectuează stagiul de practica in TBM au beneficiat de echipamente de lucru, respectiv costum salopeta sau halat, după caz;

- s-a asigurat aprovizionarea cu materiale igienico-sanitare (creme de protecție, pastă curățare mâini etc.) în conformitate cu prevederile din Normativul intern;

- au fost achiziționate materialele necesare pentru completarea truselor medicale de prim ajutor și au fost asigurate medicamente de uz general pentru prima urgență (inclusiv spray împotriva arsurilor pentru posturile de lucru unde se lucrează cu temperaturi ridicate: sudură și debitare în jet de plasmă etc.);

- au fost achiziționate periodic soluții de spălare urgentă a ochilor pentru personalul care își desfășoară activitatea in zonele cu risc chimic: secțiile SPSP: Galvanizare, Stocare-Ambalare și Vopsitorie și laboratorul de analize chimice.

- măști de protecție respiratorie pentru personalul din cadrul SPSP, Laboratorul de control nedistructiv, din cadrul colectivului de Tăiere cu jet de plasmă, precum și pentru personalul care desfășoară activități de șlefuire și ajustură;

- pentru personalul din cadrul SPM care desfășoară activități in zone cu temperatura scăzută au fost asigurate capișoane/cagule pentru protecția capului, vesta si geaca vătuita.

- au fost achiziționate periodic mănuși de protecție (chimica, mecanica, etc.) pentru personalul lucrativ, precum si centuri de protecție abdominala si/sau lombara pentru personalul din secțiile SPM-presaj, SPSP si parțial ATD, ce implica activități de manipulare manuală a maselor.

- pentru personalul ale cărui activități se desfășoară în mediu toxic, a fost achiziționat si s-a asigurat distribuirea periodica, conform normativelor în vigoare, antidot/alimentație de protecție constând în lapte praf și apă minerală;

- s-au prelungit autorizațiile instalațiilor de ridicat și instalațiilor sub presiune deținute de Societate (în conformitate cu prescripțiile CNCIR);

SUPRAVEGHEREA STĂRII DE SĂNĂTATE A SALARIAȚILOR ȘI A APTITUDINII ÎN MUNCĂ

Investigațiile anuale obligatorii de medicina muncii/control medical periodic pentru personalul TBM s-au desfășurat la sediul TBM, în doua etape, de către echipa medicala mobila a furnizorului de servicii medicale de medicina muncii: în luna martie pentru o parte din salariați, și respectiv, în perioada septembrie-octombrie 2024 pentru majoritatea salariaților.

Din Raportul de evaluare medicală întocmit de medicul de medicina muncii, s-a concluzionat faptul că nu au fost semnalate boli profesionale la angajații examinați.

Recomandările medicale cu privire la aptitudinea in munca pentru angajații notificați in urma controlului medical periodic au fost analizate intern si, după caz, au fost aplicate masurile corespunzătoare.

De asemenea, în perioada septembrie-octombrie 2024 s-a efectuat și controlul medical pentru practicanții care efectuează stagiul de practică în Turbomecanica, pentru anul școlar 2024-2025.

În cursul anului 2024, în Societate nu s-a înregistrat niciun accident de muncă.

Instruirea în domeniul Securității și Sănătății în Muncă (SSM) și Situații de Urgență (SU):

1. Instruirea introductiv generală în domeniile SSM și SU a noilor angajați
2. Instruirea periodică a personalului în domeniile SSM și SU;
3. Instruirea colectivă (SSM +SU) pentru colaboratori și vizitatori;
4. Instruirea periodica a elevilor care efectuează stagiul de practică în TBM, începând cu luna martie 2024, de la următoarele instituții de învățământ:
   - Liceul Tehnologic I.C. Brătianu, specializările: Frezor-Rabotor-Mortezor și Mecanic de Mecanica Fină;
   - Liceul Tehnologic Dinicu Golescu, specializarea: Operator la mașini comandă numerică;
   - Colegiul Tehnic Aeronautică Henri Coandă, specializarea: Mecanic aeronave.

Elaborare Instrucțiuni de lucru noi și revizii ale documentelor existente privind securitatea și sănătatea în muncă (SSM) și situațiile de urgență (SU).

Începând din luna decembrie 2022 este in derulare procesul de autorizare PSI a TBM. In anul 2024 au continuat lucrările pentru realizarea măsurilor privind aducerea în conformitate cu cerințele PSI, în vederea obținerii Autorizației de Securitate la Incendiu.
Au fost finalizate documentațiile tehnice pentru clădirile C1, C2 si C3 – hale de producție si depozitare.

De asemenea, sunt în derulare activitățile stabilite privind asigurarea iluminatului de siguranță, evacuare de urgență in toate compartimentele/secțiile TBM și de montare uși metalice in zonele cu risc de incendiu.

ORGANIZAREA INTERNĂ & STRUCTURA ORGANIZATORICĂ

CONDUCEREA TURBOMECANICA

Modul de administrare al societății este în sistem unitar.
Președintele Consiliului de Administrație este și Directorul General al societății și asigură conducerea executivă.

Modul de organizare al sistemul de management Turbomecanica este definit de conducerea operativă care asigură realizarea responsabilităților si obiectivelor în baza unei organizări de tip divizionar,
Managementul la nivel operațional este asigurat de către Directorii celor 4 direcții, care formează Consiliul Director.

Fiecare departament operativ are în subordine structuri specifice.
Nu au existat modificări în această structură în anul 2024.

La 31.12.2024 structura de conducere ne-executivă care asigura derularea curentă a activităților are următoarea componență:

NUME SI PRENUME	FUNCTIA
VIEHMANN Radu	Președinte și Director General
ANGHEL Claudia	Director Economic și Comercial
VIEHMANN Timura Wendy	Director Conformare și Siguranță
TICĂ Sorin Daniel	Director Producție
VASILESCU Șerban-Ion	Director Tehnic și Conformitate

ACȚIONARII TURBOMECANICA

Turbomecanica funcționează în conformitate cu Legea societăţilor comerciale nr. 31/1990, modificată şi completată. Societatea a făcut parte din oferta publică iniţiată de Guvernul României în anul 1995, sub denumirea de “Program de Privatizare în Masă”. În urma acestui program Societatea a îndeplinit condițiile de listare pe piaţa reglementată Bursa de Valori Bucureşti (BVB), unde a fost listată în data 07.10.1998.

În calitate de emitent Societatea se conformează prevederilor Legii 24/2017, privind piaţa de capital, şi a regulamentelor specifice emise de Autoritatea de Supraveghere Financiara (ASF) în baza numitei legi.

Valoarea nominala a unei acțiuni este de 0,1 Lei**.**

STRUCTURA ORGANIZATORICĂ

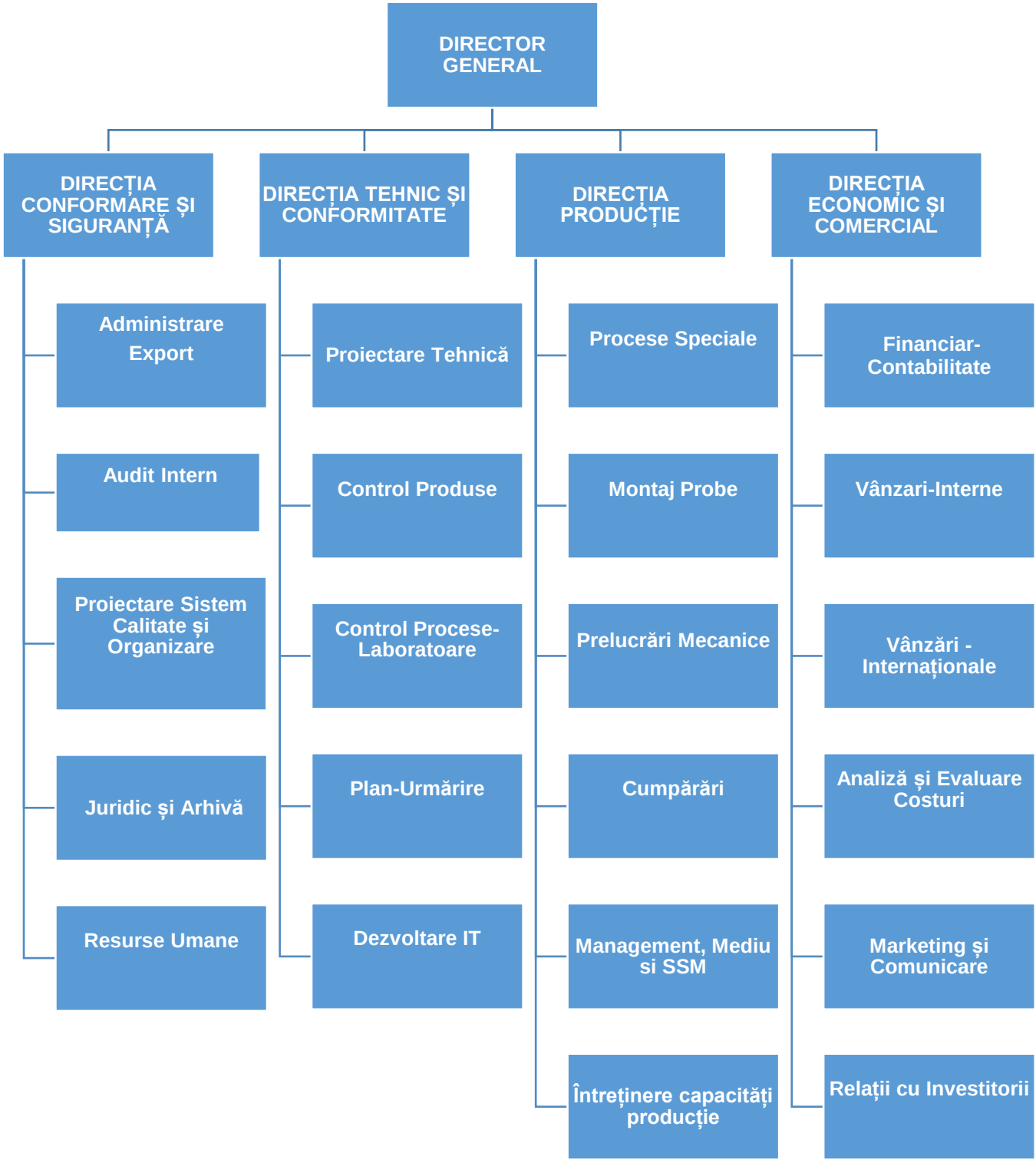

PRINCIPALII ACȚIONARI

Structura acționariatului cuprinde la sfârșitul anului 2024 un număr total de 7.250 acționari (2023: 6.569 acționari), persoane fizice și juridice.

Structura sintetică a acționariatului Turbomecanica publicată la 31.12.2024 pe site-ul Bursei de Valori București în conformitate cu datele primite de la Depozitarul Central prezintă principalii acționari după cum urmează:

Structura acționariat

Sursa informației: DEPOZITARUL CENTRAL

Acționar	Acțiuni	Procent
Pers.Fizice	194.556.822	52,6623 %
VIEHMANN RADU	95.758.800	25,9198 %
CIORAPCIU DANA MARIA	56.003.876	15,1590 %
Pers.Juridice	23.122.827	6,2588 %
STATUL ROMAN PRIN AUTORITATEA PENTRU ADMINISTRAREA ACTIVELOR STATULUI loc. BUCURESTI jud. SECTOR 1	150	0,0000 %
TOTAL	**369.442.475**	**100 %**

În anul 2024, TBM a distribuit dividende aferente exercițiului financiar 2023, oferind investitorilor un randament pe acțiune de aproximativ 10.15%.

Valoarea bruta pe acțiune a dividendului a fost de 0.024361032 lei/acțiune.

GUVERNANȚA CORPORATIVĂ

Turbomecanica este o societate care funcţionează în conformitate cu Legea societăţilor comerciale nr. 31/1990, modificată şi completată. Societatea a făcut parte din oferta publică iniţiată de Guvernul României în anul 1995, sub denumirea de “Program de Privatizare în Masă”. În urma acestui program Societatea a îndeplinit condiţiile de listare pe piaţa reglementată **Bursa de Valori Bucureşti (BVB)**, unde a fost listată în data 07.10.1998.

În calitate de emitent Societatea se conformează prevederilor Legii 24/2017, privind piaţa de capital, şi a regulamentelor specifice emise de Autoritatea de Supraveghere Financiara (ASF) în baza numitei legi.

Societatea este administrată de un Consiliu de Administrație, alcătuit din 5 (cinci) administratori, numiți de Adunarea Generală Ordinară a Acționarilor din data de 29.04.2024 pe o perioadă de 4 ani, cu posibilitatea de a fi realeşi. Dintre acești membri numiți de Adunarea Generală Ordinară a Acționarilor, membrii consiliului vor alege un Președinte și un Vicepreședinte. Președintele este și Directorul General al Societății.

Consiliul de Administrație este condus de Președinte, sau, în lipsa acestuia, de către Vicepreședinte, având aceleași drepturi ca Președintele în funcție.

Dintre cei 5 membri ai Consiliului de Administrație unul este și administrator executiv – președintele Director General – iar restul sunt neexecutivi. Dl Radu Ovidiu Sârbu și Niculae Havrileț s-au declarat administratori independenți îndeplinind criteriile precizate de CGC al BVB la punctele A41-A49 iar dl Man Gheorghe Alexandru este atât membru independent al CA cat si membru CAFR.
.

Administratorii în funcție la data de 31.12.2024:

Nume	Funcția	Anul primei alegeri	Anul expirării prezentului mandat
Radu Viehmann	Preşedinte, Director General	2000	2028
Dana Maria Ciorapciu	Administrator neexecutiv	2006	2028
Radu Ovidiu Sârbu	Administrator neexecutiv independent	2016	2028
Niculae Havrileț	Administrator neexecutiv independent	2021	2028
Man Gheorghe Alexandru	Administrator neexecutiv independent	2024	2028

Obligațiile și răspunderile administratorilor sunt reglementate de dispozițiile referitoare la mandat și de cele special prevăzute în materie de societăți comerciale. În plus față de aceasta, Societatea adoptă Regulamentul de funcționare al CA în care se detaliază principalele atribuții, modul de organizare, comitetele ca și politicile ce trebuie implementate și supravegheate în aplicare de către CA.

Regulamentul CA prevede regulile aplicabile de către CA în vederea gestionării conflictelor de interese în Capitolul F al Regulamentului CA.

Membrii Consiliului de Administrație, inclusiv Președintele, pot delega puterile de reprezentare/și sau decizie către Directori ai societății, numiți dintre administratori sau din afara Consiliului.

Membrii CA au **adoptat voluntar şi autoimpus** Codul de Guvernanță Corporativă al BVB, au aprobat regulamentul de Guvernanță Corporativă, care se găsește pe pagina web a societății www.turbomecanica.ro și raportează către BVB stadiul conformării cu Codul de Guvernanță Corporativă al Bursei de Valori București.

TBM a depus și va depune eforturile profesionale, legale și administrative necesare pentru a asigura alinierea la prevederile Codului de Guvernanță Corporativă al Bursei de Valori București și prezentarea transparentă a acestor rezultate.

Competenţele şi responsabilitățile CA sunt cele prevăzute în Regulament de Guvernanța Corporativă si in Regulamentul de funcționare al Consiliului de administrație. Preşedintele CA deţine şi funcţia de director general al Societății.

Au fost formate trei comitete de lucru de către CA, după cum urmează: comitet de audit, comitet de nominalizare şi comitet de remunerare. Majoritatea acestor comitete sunt formate din membrii neexecutivi ai CA.

Calificarea și experiența profesională a administratorilor este prezentată în CV-urile care pot fi accesate pe pagina web a Societății www.turbomecanica.ro.

Regulamentul de Guvernanță Corporativă este disponibil tuturor părților interesate pe pagina oficială a Societății www.turbomecanica.ro, secțiunea *Relația cu investitorii – Guvernanța Corporativă*

PARTICIPAREA ADMINISTRATORILOR LA CAPITALUL SOCIAL TBM LA 31.12.2024

Nume	Funcția	Nr. Acțiuni	% Capital Social
Radu Viehmann	Preşedinte, Director General	95,758,800	25.9198 %
Dana Maria Ciorapciu	Administrator neexecutiv	65,003,876	15.1590 %
Radu Ovidiu Sârbu	Administrator neexecutiv independent	-	-
Niculae Havrileț	Administrator neexecutiv independent	-	-
Man Gheorghe Alexandru	Administrator neexecutiv independent	-	-

În cursul anului 2024, CA s-a întrunit în 6 ședințe, cel puțin 1 ședință pe fiecare trimestru, în prezenţa a 4-5 dintre membrii săi – și a adoptat decizii care îi permit să își îndeplinească atribuţiile de o manieră efectivă și eficientă. Astfel, la întrunirile sale, CA a analizat rezultatele financiare obţinute în perioada de raportare și cumulat de la începutul anului, ca și performanţa economică în raport cu bugetul și cu perioada similară a anului trecut.

Politica de remunerare a administratorilor aplicată până în prezent este bazată pe legislația naţională în vigoare. Administratorii au încheiat contracte de mandat, în care este stabilită o indemnizaţie fixă.

Modelul de contract se poate accesa pe pagina web a societăţii www.turbomecanica.ro. Nu există o componență variabilă de remunerare sau alte forme de recompensare pentru administratori. În vederea remunerării pe principii de eficienţă şi performanţă a membrilor conducerii executive a fost creat un Comitet de Remunerare în cadrul CA.

SISTEMUL DE GESTIUNE ȘI CONTROLUL INTERN

În conformitate cu prevederile legale, situațiile financiar-contabile și cele privind operațiunile TBM sunt auditate de ERNST & YOUNG ASSURANCE SERVICES S.R.L., auditor financiar independent, numit de adunarea generală a acționarilor din 29.04.2024 pentru o perioadă de 3 ani.

Gestiunea riscului și controlul intern s-au realizat până în acest moment direct de către departamentul specializat din cadrul Societății și de către CA.

Comitetul de Audit a fost constituit și își desfășoară activitatea în conformitate cu regulamentul adoptat.
Societatea a realizat toate aspectele legate de gestiunea conflictelor de interese, publicitatea tranzacțiilor, auditul, tratamentul egal al acționarilor în cadrul activității curente a Societății, aprobarea tranzacțiilor cu acționarii de către CA sub supravegherea CA și în stricta conformitate cu prevederile legale aplicabile societăților ale căror acțiuni sunt tranzacționate pe o piață reglementată.

De asemenea, în ceea ce privește auditul intern, Societatea a implementat politicile și condițiile prevăzute de lege.

JUSTA MOTIVARE ȘI RECOMPENSE

Având în vedere dimensiunea corporativă a Societății până la această dată, politica de remunerare a fost adoptată, dar, având în vedere faptul că remunerația membrilor CA a fost stabilită de către Adunarea Generală la un nivel similar celor existente pe piață, aceasta nu a adus modificări.

ADĂUGÂND VALOARE PENTRU RELAȚIILE CU INVESTITORII

Societatea deține o pagină de internet cu secțiune dedicată relației cu investitorii al cărei conținut urmează a fi actualizat conform prevederilor Regulamentului CA și al Codului de Guvernanță Corporativă.
Societatea publică pe pagina sa de internet toate informațiile cu privire la adunările generale, condiţiile de participare, documente, etc, rapoartele curente, evenimentele corporative, inclusiv plata dividendelor.

Societatea nu a adoptat până în acest moment o politică de plata a dividendelor, dar a demonstrat constanță și previzibilitate în ceea ce privește plata acestora.
Secțiunea dedicată, conține informații cu privire la conducerea societății, membrii Consiliului de Administrație, datele de contact ale persoanei responsabile de relațiile cu investitorii.

Societatea invită la cerere, specialiști, consultanți sau experți ca jurnaliști acreditați la ședințele AGA, în măsura în care Președintele Consiliului va considera adecvat și organizează două întâlniri cu analiștii și investitorii în fiecare an.

DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ

În perioadele anterioare, in conformitate cu reglementările contabile privind intocmirea situațiilor financiare anuale individuale şi situaţiile financiare anuale consolidate, , entităţile care, la data bilanţului, depășeau criteriul de a avea un număr mediu de 500 de salariaţi în cursul exerciţiului financiar aveau responsabilitatea de a include în raportul administratorilor o **declaraţie nefinanciară**. Aceasta obligatie a fost abrogata pentru anul in curs. In 2024, in conformitate cu Ordinul Ministrului de Finanțe nr. 85/2024, societatile listate, ce depasesc un numar mediu de 500 de salariati in cursul exercitiului financiar au responsabilitatea de a publica, ca parte a raportului administratorilor **raportarea privind durabilitatea** aliniată cu Standardele Europene de Raportare a Sustenabilității (ESRS).

Turbomecanica, a înregistrat în cursul anului 2024 un număr mediu de 475 salariați (2023: 466 salariați), în consecință societatea nu are obligația de a intocmi raportarea privind durabilitatea.

Totuși Consiliul de Administrație al Companiei a **hotărât prezentarea informațiilor nefinanciare** și pentru anul 2024 sub forma unei declarații nefinanciare, anexată la Raportul Consiliului de Administrație, pentru a asigura o raportare cuprinzătoare, detaliată si transparentă către investitori si părțile interesate.

CONFORMAREA CU CERINȚELE DE RAPORTARE NON-FINANCIARĂ

CERINȚE DE RAPORTARE	CAPITOLUL DIN RAPORTUL ANUAL 2024	PAGINA
Modelul de afaceri, Contextul organizației şi părțile interesate	Contextul organizației şi părțile interesate	10
Politica privind aspectele de calitate, mediu si siguranta	Sistemul integrat de asigurare al calității și mediului si sigurantei	16
Îmbunătățirea performanței de mediu	Atenuarea schimbărilor climatice prin îmbunătățirea performanței de mediu și prevenirea poluării	22-26
Îmbunătățirea performanței în domeniul prevenirii poluării	Atenuarea schimbărilor climatice prin îmbunătățirea performanței de mediu și prevenirea poluării	22-26

Atenuarea schimbărilor climatice	Atenuarea schimbărilor climatice prin îmbunătățirea performanței de mediu și prevenirea poluării	22-26
Utilizarea durabilă a resurselor	Dezvoltarea durabilă și utilizarea durabilă a resurselor	41
Principiile şi valorile Turbomecanica Codul de conduită şi etică	Codul de conduită şi etică - principii și valori	26
Dezvoltare durabilă	Declarația nefinanciară Dezvoltarea durabilă și utilizarea durabilă a resurselor	39-41
Responsabilitate socială	Responsabilitate socială	43
Aspecte sociale şi de personal	Resursa umană	27
Promovarea diversității	Resursa umană	28
Drepturile omului şi lupta împotriva corupției şi a spălării de bani	Resursa umană Dezvoltarea durabilă și utilizarea durabilă a resurselor	27 41
Guvernanța corporativă	Guvernanța corporativă	37
Managementul riscului şi al oportunităților	Managementul riscurilor și oportunităților	44

CONFORMAREA CU CERINȚELE REGLEMENTĂRILOR

Activitatea Companiei este organizata si reglementata intern având in vedere respectarea prevederilor legislație si standardelor naționale și internaționale in domeniul aeronautic prin :

- ✓ documentele Sistemului de Management al Calității și Mediului (**SMQ&M)** care in anul 2023 a fost supravegheat de către autoritățile competente ale statului în conformitate cu **ISO 9001, ISO 14001 AS EN 9100, AQAP 2110** documentele ce stau la baza obținerii autorizării **TBM** de către **AACR** (Autoritatea Aeronautică Civilă Română) si de către **AAMN** (Autoritatea Aeronautica Militara Naţională, ca **MRO** in conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 1321/2014 Part 145 si cu RMAR 145
- ✓ Implementarea cerințelor specifice ale clienților Turbomecanica
- ✓ Manualul de politici contabile întocmit în conformitate cu cadrul de reglementare contabil național și cu standardele internaționale de raportare financiară (“IFRS”)
- ✓ Regulamentul de guvernanță corporativă
- ✓ Ghidul Comisiei Europene privind raportarea informațiilor nefinanciare (2017/C215/01)
- ✓ Principiile și recomandările ISO 26000
- ✓ Regulamentul CNVM nr. 1 privind emitenții și operațiunile cu valori mobiliare

In ceea ce privește cerințele reglementării europene (UE) nr. 748/2012, Anexa 1, Partea 21, Secțiunea A, Subpartea G amendata de Regulamentele (UE) 2022/201 si cu cerințele reglementării europene (UE) nr. 1321/2014, Anexa II - PART 145, Secţiunea A, amendata de Regulamentul (UE) 2021/1963, Turbomecanica se angajează sa implementeze un Sistem de Management al Siguranței (SMS) pana cel târziu la finalul anului 2024, pentru activitatea de intretinere si pana la finalul lunii februarie 2025 pentru activitatea de fabricatie.
Procesul de tranziție pentru implementarea noilor cerințe a început in cursul anului 2023 când a fost realizat planul de implementare a **SMS**, a fost emisa politica de siguranță, a început instruirea personalului organizației privind managementul siguranței si a fost identificat Managerul de Siguranta.
Managementul siguranței urmărește să identifice în mod proactiv pericolele și să atenueze riscurile legate de siguranță înainte ca acestea să ducă la accidente și incidente de aviație.
Obiectivul unui sistem de management al siguranței este de a oferi o abordare structurată pentru controlul riscurilor de siguranță in cadrul organizației.
In luna noiembrie 2024, dupa evaluarea prin audit a Sistemului de Management al Sigurantei implementat in conformitate cu “Noul Part 145” in Organizatia de Intretinere TBM” si dupa finalizarea actiunilor propuse, AACR a actualizat Certificatul acordat, confirmand implementarea acestui sistem.
In anul 2025, AACR va evalua prin alt audit Sistemul de Management al Sigurantei ce trebuie implementat in conformitate cu “Noul Part 21” in Organizatia de Fabricatie TBM.

Turbomecanica se conformează tuturor cerințelor de reglementare și raportare, adoptând întotdeauna cele mai bune practici în domeniu, cu scopul de asigura informarea corectă, completă și transparentă a tuturor părților interesate.
Compania raportează de cel puțin 5 ani o parte semnificativă a recomandărilor privind informațiile raportabile în Declarația nefinanciară, ca parte integrată în Raportul anual al Consiliului de Administrație.

În ceea ce privește cerințele de raportare ale Regulamentului Delegat al Comisiei (UE) 2021/2139, Societatea nu a identificat activități economice eligibile pentru Taxonomia UE.

În ceea ce privește responsabilitatea socială, Turbomecanica urmărește ca linie de orientare cele 7 principii ale standardului ISO 26000 corelate cu standardele și reglementările naționale și internaționale dedicate, în ceea ce privește: cerințele de mediu, de etică, a activității sindicale, a practicilor comerciale corecte, a combaterii corupției și dării de mită, a părților interesate și a grijii față de comunitate.

DEZVOLTARE DURABILĂ & UTILIZAREA DURABILĂ A RESURSELOR

Eforturile noastre continue și susținute cu privire la dezvoltarea durabilă a Societății nu au pierdut din vedere eficientizarea managementului deșeurilor și investițiilor în capacitățile proprii de producție pentru asigurarea conformării la standardele impuse în domeniul aeronautic.

Conform Regulamentului de Guvernanță Corporativă, conducerea executivă este asigurată prin Directorul Executiv care monitorizează atent activitatea celor 4 direcții (Financiar și Comercial, Producție, Tehnic și Conformitate, Calitate și Organizare) care sunt responsabile cu asigurarea strategiei de dezvoltare durabilă a activităților sociale, economice și de mediu. Directorul General informează, în consecință, Consiliul de Administrație ori de câte ori este cazul cu privire la aceste aspecte.

Propunerea strategiei de **dezvoltare durabile** și asigurarea managementului performanțelor împreună cu planificarea resurselor și termenelor de realizare sunt stabilite de către Consiliul Director prin asumarea obiectivelor strategice pentru anul în curs, aprobate de Directorul General.

Responsabilitățile sunt împărțite in funcție de structura organizațională astfel:

- Activități dedicate relației comerciale, asigurarea practicilor comerciale corecte, asigurarea resurselor financiare și analiza oportunităților de dezvoltare, **asigurarea comunicării transparente cu părțile interesate**, **evitarea spălării de** *bani*, **conformarea cu regulamentul de guvernanță corporativă** sunt în sarcina Departamentului Economic și Comercial.
- Activități dedicate analizei cerințelor clienților, a elaborării de tehnologii, a planificării producției, a dezvoltării de software-uri ERP pentru planificarea resurselor de producție, a gestiunii arhivei tehnice sunt în sarcina Departamentului Tehnic și Conformitate.
- Activități dedicate **mediului, sănătate și securitate în muncă**, **utilizare durabilă a resurselor** prin reducerea consumului de utilități, mentenanța echipamentelor, asigurarea aprovizionării sunt în sarcina Departamentului de Producție.
- Activități dedicate de conformare a **sistemului de management al calității și mediului cu standardele specifice și cu cerințele client, activități de responsabilitate socială, de personal, lupta împotriva discriminării, Managementul Riscului**, activități de audit proces și produs, **aspecte de conformare juridică privind drepturile omului, combaterea corupției și a dării de mită**, activități de arhivare în conformitate cu legea arhivelor naționale sunt în sarcina Departamentului Calitate și Organizare.

Fiecărei responsabilități îi este atribuit un responsabil de activitate. În anumite circumstanțe unele acțiuni pot fi direct în responsabilitatea Consiliului Director.

Având obiective a căror îndeplinire depinde de activități interdepartamentale, acestea sunt alocate în procente pe fiecare departament implicat în îndeplinirea lor funcție de proporția de implicare.

Toate acțiunile corective, stabilite în urma identificării unor abateri de la parametrii de proces stabiliți, sunt bazate pe analize de cauzalitate pentru identificarea cauzei rădăcină.

Raportarea performanței procesuale, a gradului de realizare a obiectivelor, a stadiului de îndeplinire a acțiunilor corective se realizează de către responsabili, lunar/trimestrial/semestrial funcție de definiția indicatorului de proces. Semestrial se reportează în analiza de management rezultatele pe jumătate de an.

La ședințele de raportare participă directorii tuturor departamentelor împreună cu șefii entităților structurale raportoare.

Echipa Turbomecanica urmărește un obiectiv comun și anume dezvoltarea companiei prin penetrarea pieței de servicii de întreținere pentru aeronave civile și militare cât și pentru creșterea portofoliului cu clienții existenți. În acest sens ne concentrăm permanent pe optimizarea performanței proceselor de alocare și consum de resurse și

suntem permanent angajați în identificarea de soluții pentru reducerea impactului asupra mediului, prin înlocuirea unor substanțe periculoase, creșterea calității aerului și nu în ultimul rând reciclare.

Turbomecanica se angajează să dezvolte și să-și îmbunătățească continuu sistemele de management, calitate și mediu implementate astfel încât să-și desfășoare activitatea la cel mai înalt nivel conform standardelor aplicate.

În acest sens Turbomecanica își asumă prin politica de calitate și mediu să **mențină o dezvoltarea durabilă**, prin:

- ✓ asigurarea comunicării, înțelegerii și aplicării politicii referitoare la calitate și mediu;
- ✓ asigurarea instruirii periodice și conștientizarea tuturor angajaților organizației privind importanța respectării cerințelor privind calitatea și mediul;
- ✓ asigurarea creșterii eficacității sistemului de management al calității și mediului, astfel încât să ofere garanția furnizării de produse și servicii conforme și sigure, asigurând în același timp și îmbunătățirea performanței de mediu prin promovarea de soluții tehnice și tehnologii cât mai sigure pentru mediu;
- ✓ asigurarea conformării cu legislația în vigoare și cu reglementările privind calitatea și protecția mediului;
- ✓ asigurarea identificării și analizei riscurilor aferente proceselor derulate și monitorizarea acestora în scopul menținerii acestora în limitele acceptate;
- ✓ gestionarea aspectelor de mediu în procesele derulate astfel încât să minimizeze impactul generat asupra mediului;

În consecință, suntem în continuare implicați în **protejarea mediului și utilizarea durabilă a resurselor** prin:

- ➢ Comunicarea politicii de calitate și mediu către toate părțile interesate;
- ➢ Respectarea tuturor cerințelor legale și de reglementare;
- ➢ Asigurarea eliminării deșeurilor periculoase prin mijloace certificate;
- ➢ Creșterea proporției de deșeuri reutilizabile;
- ➢ Diminuarea cantității de deșeuri periculoase;
- ➢ Reducerea emisiilor de gaz cu efect de seră;

Suntem convinși că prin conștientizarea importanței adoptării unui **comportament etic de către fiecare angajat** și prin permanenta preocupare pentru asigurarea siguranței, vom reuși să creștem satisfacția clienților și să reducem impactul asupra mediului înconjurător.

În anul 2024 TURBOMECANICA a efectuat analiza de sustenabilitate, in urma căruia EcoVadis a emis in data de 10.09.2024 “Sustainability scorecard” cu un scor de 57 puncte /100. Procentual reprezintă 62% - ceea ce înseamnă ca scorul TMB este mai mare sau egal cu scorul a 62% din companiile care au completat chestionarul pe platforma EcoVadis. Pentru anul 2025 a fost elaborat un Plan de Acțiuni care vizează implemetarea unor KPI și a unor măsuri care să conducă la îmbunătățirea scorului de sustenabilitate.

RESPONSABILITATE SOCIALĂ

Turbomecanica cultivă, încă de la începuturi, ideologia transmiterii meseriei din tată la fiu, ideologie în urma căreia Compania beneficiază de o societate internă bazată pe familiaritate și respect.

Din punct de vedere al comunicării cu comunitatea locală, si cu instituțiile de învățământ gimnazial, liceal si universitar, Turbomecanica este reprezentată de către Directorul de Conformare și Siguranță care dedică timp și efort în organizarea si monitorizarea pregătirii tinerelor generații de specialiști în industria aeronautică.

Luând în considerare în mod deosebit specificul obiectului de activitate desfășurat, în baza contractelor de parteneriat încheiate cu 3 (trei) unități de învățământ și cu unitățile administrativ-teritoriale pe raza cărora se află acestea, TBM și-a propus formarea continuă și de durată a competențelor necesare elevilor, sprijinind astfel tranziția acestora de la școală la un loc de muncă.

Această inițiativă reflectă angajamentul continuu al TBM în formarea și integrarea tinerilor în sectorul industrial, contribuind astfel la dezvoltarea sustenabilă a forței de muncă calificate în domeniul aeronautic. Prin aceste eforturi, compania nu doar asigură o tranziție eficientă de la educația teoretică la aplicarea practică, dar și consolidează legătura dintre industrie și sistemul educațional, oferind oportunități valoroase pentru tinerii profesioniști.

Cu acest prilej, în luna iulie 2024, TURBOMECANICA a finalizat cu succes cel de al treilea ciclul de pregătire profesională desfășurat pe durata a 3 ani școlari și a organizat, în colaborare cu unitățile de învățământ, susținerea examenului de certificare a calificării profesionale în domeniul MECANIC (nivelul 3 de calificare conform Cadrului național al calificărilor). În cadrul acestui ciclu, au fost pregătiți 18 elevi în calificarea profesională de operator mașini cu comandă numerică, 4 elevi în calificarea de frezor-rabotor-mortezor, precum și 11 elevi cu specializarea mecanic de mecanică fină. Dintre acestia, au fost examinați 14 elevi la calificarea profesională de operator mașini cu comandă numerică, 4 elevi la calificarea de frezor-rabotor-mortezor și 11 elevi la calificarea mecanic de mecanică fină. Toti elevii examinati au obtinut diplome de absolvire. În urma finalizării pregătirii, 6 absolvenți s-au angajat ulterior terminării practicii pe următoarele posturi în TBM: 5 Operatori Prelucrari Mecanice și 1 mecanic de aviație. Deși numărul angajărilor este mai redus față de anul precedent, inițiativa rămâne un pas important în facilitarea tranziției elevilor de la școală către mediul profesional.

În acest sens, TURBOMECANICA a alocat un spectru larg de resurse pentru susținerea formării profesionale, incluzând materiale educaționale, precum manuale și suporturi de curs, facilități logistice prin oferirea de acces la liniile de producție și la un atelier-școală special amenajat, precum și resurse umane prin implicarea specialiștilor în procesul de predare al noțiunilor teoretice specifice. Aceste inițiative vizează dezvoltarea aptitudinilor și abilităților necesare pentru a pregăti studenții pentru integrarea în forța de muncă după finalizarea studiilor lor.

În luna septembrie 2024, TBM a continuat să își consolideze implicarea în dezvoltarea tinerelor generații de specialiști în industria aeronautică, încheind noi contracte de parteneriat cu unitățile de învățământ, pentru un nou ciclu de pregătire profesională.

În luna decembrie 2024, TURBOMECANICA a formulat o serie de oferte de școlarizare în învățământul dual pentru anul școlar 2025-2026 pentru un număr suplimentar de 48 de elevi care vor fi înscriși în clasa a IX-a cu

următoarele calificări profesionale: operator mașini cu comandă numerică si mecanic echipamente hidraulice si pneumatice.

Totodată păstrăm o legătură strânsă cu Facultățile de Inginerie Aerospațială și Ingineria Materialelor din cadrul Universității Naționale de Știință și Tehnologie Politehnica din București, având de asemenea un protocol de colaborare aflat în curs de derulare în acest sens.

Si în anul 2024, ajutorul financiar distribuit comunității, a urmat obiective principale: Educație & Social, Mediu și Medical. Printre cele mai mari proiecte continuă să se numere, contribuția la renovarea școlilor din mediul rural pentru susținerea învățământului, lupta împotriva abandonului școlar urmat de proiectul de împădurire, unde chiar dacă nu am contribuit cu voluntari pentru activitățile de plantare din cauza crizei sanitare, am reușit să asigurăm plantarea a 100 de puieți.

MANAGEMENTUL RISCURILOR ȘI OPORTUNITĂȚILOR

Managementul riscurilor implementat în TBM ține cont de contextul relevant pentru activitatea Societății atât în ceea ce privește aspectele interne, cât și cele externe, părțile interesate și cerințele lor, în conformitate cu prevederile **Manualului Calității.**

În acest proces de planificare organizațională sunt determinate riscurile și oportunitățile ce pot afecta următoarele:

- Capacitatea **sistemului de management al calității și mediului** de a garanta obținerea rezultatelor intenționate;
- Amplificarea efectelor așteptate;
- Prevenirea sau reducerea efectelor nedorite;
- Realizarea îmbunătățirilor;

În acest context, Societatea planifică acțiunile aferente monitorizării acestor riscuri și oportunități și monitorizează atât implementarea acestor acțiuni în procesele/subprocesele/activitățile sale, cât și eficacitatea acțiunilor stabilite. Acțiunile stabilite sunt, de regulă, proporționale cu impactul asupra conformității și siguranței produselor/serviciilor livrate de către Societate.
Planificarea modului de tratare a riscurilor si a oportunităților se realizează în baza Planului de Continuitate a Afacerii. Acest Plan creează o imagine completă a manifestării estimate a factorilor de risc identificați și stabilește acțiunile necesare pentru diminuarea/utilizarea lor și funcțiile responsabile.
Prin **Planul de Continuitate a Afacerii** sunt identificate, analizate, evaluate şi stabilite/actualizate anual, acțiuni/planuri de intervenție pentru diminuarea efectelor factorilor de risc care acționează asupra TBM precum:

⇒ factorii de risc asociați clienților/furnizorilor;
⇒ factorii de risc de mediu;
⇒ factorii de risc social;
⇒ factorii de risc asociați resursei umane;
⇒ factorii de risc de dezastru/calamitate ce pot afecta continuitatea activității în ceea ce privește:
⇒ stocuri;
⇒ sistemul informatic;
⇒ activele societății (capacități de producție, clădiri, know-how, sisteme de alimentare cu apă, gaze, electricitate, căldură, etc.);
⇒ sistemele de comunicare (telefon, e-mail, fax. etc..).

Consiliul Director analizează și stabilește prin Decizie, **Procesele Cheie** ale **sistemului de management al calității și mediului** care au o mare importanță în crearea valorii adăugate și în realizarea obiectivelor strategice privind calitatea și mediul, cu impact asupra satisfacției clienților și implicit asupra situației financiare a TBM.

Obiectivele strategice privind calitatea și mediul derivă din strategia TBM pe termen scurt și mediu ce vizează menținerea sau dezvoltarea business-ului și creșterea cifrei de afaceri.

Pentru aceste procese sunt stabiliți indicatori strategici a căror variație față de target este identificată, monitorizată și dacă este cazul corectată/diminuată.

Certificarea Sistemului integrat de Management al Calității si Mediului în conformitate cu ultimele ediții ale standardelor SR EN ISO 9001, AS 9100, AQAP 2110, SR EN ISO 14001 oferă asigurarea părților interesate asupra implicării conducerii TBM în analiza, implementarea și monitorizarea riscurilor.

Ultima ediție a Planului de Continuitate a Afacerii analizează riscurile aferente următoarelor 9 activități: Resursa Umană, Aprovizionare, Producție, Control Conformitate, Control Procese Speciale, Vânzări, Sistem informatic/Control date și nu în ultimul rând, Situații de Urgență, Mediu.

Gestionarea riscului identificat în managementul mediului

Analiza de risc aferenta managementului mediului este reglementată de procedurile interne specifice "Managementul Mediului" și "Gestionarea Deșeurilor" și este monitorizată lunar în baza indicatorilor cheie de proces stabiliți conform acestor proceduri interne și în conformitate cu legislația aplicabilă.

Rezultatele eficacității acțiunilor stabilite de Managementul TBM în vederea diminuării riscului aferent activității de management al mediului au fost prezentate în Capitolul: ***"Atenuarea Schimbărilor Climatice Prin Îmbunătățirea Performanței De Mediu Și Prevenirea Poluării".***

TBM demonstrează și în perioada 2024-2025 conformitatea activității cu cerințele legale prin prelungirea Autorizaţiei Integrate de Mediu Nr. 05/2016", prin viza anuală nr. 16/10.01.2025 pe perioada 11.02.2025 – 11.02.2026.

Autorizaţia Integrată de Mediu şi Autorizaţia de Gospodărire Ape permite funcţionarea în condiţii de deplină legalitate a instalațiilor, echipamentelor şi proceselor existente în TURBOMECANICA SA.

Cu toate acestea managementul TBM este în permanență preocupat de îmbunătățirea indicatorilor măsurați și de creștere a colectării deșeurilor periculoase.

Principalele riscuri identificate în Planul de continuitate al afacerii și gestionarea acestora

RISCURI EXTERNE

Aceste riscuri sunt legate de factori externi şi afectează TURBOMECANICA prin modificarea cererii de servicii oferite de aceasta, a mediului concurențial sau a costului unor produse, care nu pot fi controlate de Companie cum sunt, de exemplu, prețurile la materiile prime (oțel, nichel, magneziu, aluminiu, etc.)

Problemele macroeconomice la nivel mondial (persistența crizei energetice, volatilitatea prețurilor materiilor prime și disfuncționalitățile în lanțurile de aprovizionare), alături de cele europene (scăderea PIB-ului în Uniunea Europeană, cu precădere în economii majore precum Germania, nivelurile ridicate ale datoriilor publice în state membre precum Franța, inflația ridicată în zona Euro și provocările privind tranziția energetică), precum și tensiunile geopolitice (continuarea conflictului din Ucraina, intensificarea dezbaterilor privind migrația și protecționismul în U.E., precum și escaladarea situațiilor din Orientul Mijlociu), generează presiuni suplimentare asupra industriei aviatice și a sectoarelor conexe.

Conform previziunilor Asociației Internaționale a Transportului Aerian (IATA) pentru anul 2025, industria aeriană globală se așteaptă să atingă următoarele repere:

- ✈ Venituri totale: Se estimează că veniturile industriei vor depăși pentru prima dată pragul de 1 trilion de dolari, ajungând la 1.007 miliarde USD, ceea ce reprezintă o creștere de 4,4% față de 2024.
- ✈ Profit net: Se preconizează un profit net de 36,6 miliarde USD, cu o marjă de profit net de 3,6%, în creștere față de profitul net de 31,5 miliarde USD așteptat în 2024.
- ✈ Număr de pasageri: Se anticipează transportul a 5,2 miliarde de pasageri, marcând prima dată când numărul de pasageri depășește 5 miliarde, reprezentând o creștere de 6,7% comparativ cu 2024.
- ✈ Profit net per pasager: Se estimează un profit net de 7,0 USD per pasager, sub nivelul de 7,9 USD din 2023, dar în creștere față de 6,4 USD preconizat pentru 2024.
- ✈ Costul combustibilului: Se așteaptă ca prețul mediu al combustibilului pentru avioane să fie de 87 USD per baril, în scădere față de 99 USD per baril în 2024, contribuind la reducerea costurilor operaționale.

Cu toate acestea, industria se confruntă cu provocări persistente, inclusiv probleme în lanțurile de aprovizionare, întârzieri în livrarea aeronavelor și creșterea costurilor cu forța de muncă. Directorul general al IATA, Willie Walsh, a subliniat că aceste probleme sunt "inacceptabile" și afectează capacitatea companiilor aeriene de a moderniza flotele și de a reduce costurile cu combustibilul. În plus, Walsh a menționat că industria nu progresează suficient de rapid pentru a-și atinge obiectivele privind utilizarea combustibililor sustenabili pentru aviație (SAF), care în prezent reprezintă doar 0,3% din consumul global de combustibil pentru avioane, cu o așteptare de a ajunge la 0,7% până în 2025.

În concluzie, deși previziunile pentru 2025 indică o creștere a profitabilității și a numărului de pasageri, industria aeriană trebuie să abordeze în mod eficient provocările legate de lanțurile de aprovizionare și sustenabilitate pentru a asigura o dezvoltare durabilă.

Riscul aferent mediului economic

La începutul acestui an, Fondul Monetar Internaţional a actualizat raportul „World Economic Outlook”, majorând prognoza de creștere economică globală la 3,3% pentru acest an cu 0,1 puncte procentuale mai mult decât estima în octombrie. Estimările Fondului privind creșterea economiei mondiale în 2026 au fost lăsate nemodificate la 3,3%, sub media istorică de 3,8% a perioadei 2000-2019. Raportul FMI subliniază că pe termen mediu, perspectivele globale sunt de scădere a ritmului de scădere a economiei mondiale la 3,1%, sub nivelul pre-pandemic. Totodată, FMI a avertizat că majoritatea statelor trebuie să adopte politici fiscale mai stricte, după cheltuielile masive din timpul pandemiei, și să implementeze reforme care să stimuleze o creștere economică sustenabilă.
Deși FMI a revizuit în sus creșterea economică globală la 3,3%, riscurile persistă, inclusiv relansarea inflației în SUA și instabilitatea politică în economii cheie. SUA înregistrează cea mai semnificativă revizuire pozitivă, cu o creștere prognozată de 2,7%, marcând un decalaj mai mare față de economiile europene. În zona euro, creșterea economică este modestă, Germania și Franța având perspective revizuite negativ, în timp ce Spania se așteaptă la un avans de peste 2%.
Economia Chinei încetinește progresiv, deși creșterea pentru 2025 este estimată la 4,6%. Alte economii emergente, precum India și Brazilia, ar putea beneficia de o reechilibrare regională, în timp ce incertitudinile legate de prețurile la energie și comerț afectează economia globală.

În ceea ce priveşte România, în prognoza de toamnă publicată în decembrie 2024, Comisia Națională de Strategie și Prognoză estimează o creştere economică de 2,5%, similar cu proiecția Comisiei Europene, în condiţiile în care se accentuează efectele defavorabile ale actualului context economic și geopolitic. Se estimează că valoarea adăugată brută a industriei va crește cu 0,5% în 2025.

Riscurile legate de actualele previziuni economice rămân ridicate în contextul geopolitic continuu, în special în urma războiului din Ucraina și a sancțiunilor asociate. De asemenea, distorsiunile în lanțurile de aprovizionare

persistă, cu impact asupra transporturilor, cum ar fi situațiile recente din Marea Roșie, unde conflictele din Yemen au dus la suspendarea serviciilor maritime importante și la prelungirea rutelor prin sudul Africii, mult mai costisitoare. Pe 20 ianuarie 2025, houthii au anunțat, în contextul acordului de încetare a focului în Gaza, că vor limita atacurile doar asupra navelor comerciale israeliene, dar companiile de transport maritim rămân reticente în a relua rutele prin Marea Roșie din cauza incertitudinilor legate de posibilele atacuri. Menținerea unor prețuri ridicate la materiile prime continuă să reprezinte un risc semnificativ pentru creșterea economică globală, afectând marjele de profit și puterea de cumpărare.

Pe termen mediu, ritmul anual de creştere al economiei României este estimat la 2,7%, în condiţiile continuării absorbţiei fondurilor europene, pe măsură ce consumul și investițiile vor rămâne susținute, inclusiv prin continuarea implementării PNRR. De asemenea, se preconizează o creștere economică mai mare decât așteptările datorită investițiilor puternice în sectorul industrial, ceea ce va sprijini o expansiune sustenabilă.

Riscul legat de dezvoltarea pieţei

În anul 2024, industria mondială a transportului aerian civil și a continuat revenirea, estimările IATA indicând pentru anul 2025 o creștere a numărului de pasageri cu 6,7%. Europa a avut o performanță mai puternică decât cea anticipată inițial de IATA, în ciuda multiplelor probleme de capacitate și a constrângerilor pieței. Având în vedere că cererea de transport aerian va continua în 2025, profitul net este de așteptat să se crească la rândul său. Riscurile cheie pentru performanța acestei industrii în Europa sunt legate de piața forței de muncă și de războaiele din Ucraina și din Orientul Mijlociu, dar și de problemele economice structurale ale Uniunii Europene și de volatilitatea prețului la petrol.

Producătorii de motoare precum General Electric (GE) și Rolls-Royce raportează provocări semnificative în satisfacerea cererii de reparații de motoare. Timpii de așteptare pentru reparațiile motoarelor au crescut cu 150% pentru motoarele moderne, respectiv cu 35% pentru modelele mai vechi. Această creștere este rezultatul mai multor factori, inclusiv întreruperile deja obișnuite în lanțurile de aprovizionare, creșterea utilizării flotei și lipsa de piese de schimb. Aceste întârzieri ar putea reprezenta provocări operaționale semnificative pentru companiile aeriene, care vor căuta modalități de a-și eficientiza programele de întreținere și de a îmbunătăți timpul de răspuns.

Creșterea pieței globală MRO in anul 2025 este estimata la 6-7%, ceea ce va conduce o creștere CAGR de 8,6% în perioada de prognoză 2020-2025. În ceea ce privește MRO-urile de motoare civile ar previziunile indică repararea a aproximativ 9000 în anul 2025.

În ceea ce privește piața MRO a aviației militare, aceasta a avut evoluții diferite de la o țară la ala în contextul pandemic. Această piață era estimată la o valoare de 22,9 miliarde USD în 2018 și se estimează că va crește cu un CAGR de 2,60% până în 2028 la valoarea de 29,6 miliarde USD. Piața MRO militar este formată din cinci segmente: Multi-role Aircraft MRO, Transport Aircraft MRO, Multi-mission Helicopter MRO, UAV MRO și Transport Helicopter MRO, iar estimările indică o cotă de piață MRO de 10,4% pentru elicopterele de tip multi-rol.
TURBOMECANICA activează fără concurență pe piața internă de MRO a motoarelor de elicoptere militare.

Totodată, a fost demarată trecerea treptată și pentru MRO civil adresată atât pieţei interne, cât și celei internaționale, pe care activează mai mulți jucători mari (Safran, MTU, Lufthansa Technik, etc.), dar și companii medii (Aero Norway, GA Telesis, etc.) unde va putea atrage cotă de piață datorită tradiției experienței de cinci decenii pe segmentul militar.

În ceea ce privește piața de fabricație de componente pentru aviația civilă și militară, concurența este puternică, fiind influențată de diversitatea de jucători de pe piață. TURBOMECANICA performează cu succes pe această piață, permanentizându-se de decenii ca furnizor pentru mari producători de motoare și ansamble mecanice precum Rolls Royce, Leonardo, GE, etc.

Dezvoltarea pieței are impact asupra asigurării continuității afacerii determinat în exclusivitate de dependența aprobării bugetului de stat și realizarea alocărilor bugetare în vederea încheierii contractelor cu structurile de apărare în domeniul aviației militare.

Riscul aferent continuității activității a determinat acțiunea de diversificare a activității și penetrarea pieței de întreținere a motoarelor civile EU 1321/2014, Anexa II (Part 145) – AACR, acțiune care a fost estimată cu termen lung de finalizare. De asemenea, a fost obținută de la AAMN certificarea RMAR 145 pentru întreținere produse militare. A fost depusa cerere la AAMN pentru certificare RMAR 21G pentru fabricație produse militare (care se utilizează la întreținere), urmând ca societatea sa fie auditată și certificată.

Riscul legislativ – se referă la potențialele schimbări de legislație, care ar putea avea un impact negativ asupra Societății.
Acest risc se află în acest moment sub control datorită eficacității acțiunilor stabilite și a analizei curente prin sistemele de monitorizare a modificărilor legislative.

Riscul informatic/ control date este gestionat prin analiză continua a performanțelor sistemelor de prelucrare și stocare date. În acest sens, conform planului de investiții aprobat pentru anul 2023 s-a realizat upgrade-ul clusterului de servere din Data Center, serverele fiind uzate, atât fizic cat si moral, ieșite din garanție și nu mai aveau support de la producator, prin achiziția a 3 servere și 1 storage pentru a elimina riscul întreruperii procesului de producție.
S-a realizat migrarea SAP de la servere fizice la mașini virtuale.
Ca urmare a intrării repetate în blacklist a IP-ului serverului de mail, comunicarea pe email fiind perturbată, Consiliul Director, în baza Memo nr.11/15.04.2022, a luat decizia de achiziție a unei clase de IP-uri publice-proprietate TURBOMECANICA, echipamente specifice pentru gestionarea lor și redundanță la acces internet prin asigurarea unei conexiuni secundare de internet de la un alt provider.
Se continuă update-urile la versiunile majore de software, sistemul fiind setat să caute și să se actualizeze odată la 6 ore pentru update-urile critice.

În anul 2023, *riscul aferent situațiilor de urgență* a fost adresat prin demararea activităților necesare în vederea alinierii TBM la cerințele ISU actualizate și obținerea noii autorizații ISU. Cu privire la riscul de oprire furnizare energie electrică, TBM a început lucrările pentru punerea în funcțiune a celei dea doua conexiuni la furnizorul de energie electrică. Această lucrare care presupune realizarea întregii rețele (trasee, transformatoare, etc.) a fost ofertată la o valoare de aproximativ 3 milioane de lei. In consecință TBM va executa acest obiectiv în etape pentru a controla impactul în situațiile financiare ale acestei investiții.

Din punct de vedere financiar se identifică și se monitorizează următoarele riscuri:

Riscul de credit se manifestă prin expunerea semnificativă pe care societatea o are față de principalii colaboratori care concentrează o proporție semnificativă din cifra de afaceri. Politica societății este de monitorizare periodică a soldurile de creanțe, având ca rezultat o expunere nesemnificativă a societății la riscul unor creanțe neîncasabile.

Pentru minimizarea riscului compania analizează și monitorizează permanent clienții prin mijloace specifice de competitive intelligence și are o politica strictă privind livrarea de bunuri și servicii către clienți și privind creditul comercial acordat acestora.

Atunci când evaluează riscul de credit, TBM ia în considerare atât informații cantitative, cât și calitative care sunt rezonabile și acceptabile, inclusiv experiența istorică și informațiile prospective, disponibile fără costuri sau eforturi nejustificate.

Riscul de preț

În desfășurarea activității curente, TURBOMECANICA este expusă unui risc ridicat legat de prețul pe piață al materiilor prime. Fluctuațiile semnificative pot avea un impact asupra rezultatului Companiei prin prisma produselor fabricate de Companie, dar mai puțin asupra produselor aferente activității principale de întreținere și reparații.
Prețul materiilor prime reprezintă cel mai dificil element de prognozat dintre toate costurile Companiei. TURBOMECANICA nu s-a implicat în operațiuni de hedging pe preţul materiilor prime, fabricația având la bază comenzile clienților, care pot fi pentru componente produse din diferite materii prime (nichel, otel, aluminiu, etc.), dar se analizează posibilitatea folosirii acestui tip de instrument financiar în viitor, dacă această variantă va deveni viabilă.
Până în prezent, în TURBOMECANICA metoda prin care s-a realizat, în principal, contracararea efectului creşterii preţului materiilor prime a fost prin analiza continuă a cerințelor clientului cu scopul de a cuantifica modificările de preț a materialelor aprovizionate și îmbunătățirile aduse procesului tehnologic, cu scopul revizuirii prețurilor agreate.

Riscul valutar analizat prin ponderea valutei în cifra de afaceri nu este semnificativ, aproximativ 90% din cifra de afaceri este raportată la moneda națională, precum și liniile de credit aferente capitalului de lucru fiind angajate tot în Lei.

Riscul variațiilor de curs nu a avut un impact semnificativ în anul 2024, în ciuda unei deteriorării a ratei de schimb leu / euro, ca urmare a unui management financiar activ și a monitorizării situației. În raport cu dolarul SUA, leul s-a aprecieri în trimestru IV al anului 2024, ca urmare a întăririi monedei americane pe pieţele financiare internaționale.
Societatea nu a utilizat instrumente financiare derivate de protecţie împotriva fluctuaţiilor de curs.

Riscul de Inflaţie

În contextul datelor disponibile şi al reglementărilor în vigoare, BNR estimează o scădere a inflației la 3,5% pentru finalul anului 2025, față de 5,1% pe anul 2025. Din punct de vedere al riscurilor, BNR insistă din nou pe cele venite din „conduita viitoare a politicii fiscale și a celei de venituri”, în condițiile modificărilor fiscale adoptate la începutul anului, menite să ducă la reducerea deficitului bugetar.
În încercarea de a stăpâni inflația, în prima ședință a Consiliului de Administrație a BNR s-a hotărât menținerea ratei dobânzii de politică monetară la nivelul de 6,5% pe an, menținerea ratei dobânzii pentru facilitatea de creditare (Lombard) la 7,50 la sută pe an și a ratei dobânzii la facilitatea de depozit la 5,50 la sută pe an, precum și menținerea nivelurilor actuale ale ratelor rezervelor minime obligatorii pentru pasivele în lei și în valută ale instituțiilor de credit.

Riscul ratei dobânzilor

Riscul generat de rata dobânzii este riscul variației în timp a costurilor cu dobânzile. Acest risc corespunde unei creșteri a costurilor cu finanțarea societății prin liniile de credit, fiind determinat de evoluția ROBOR pe piață.

ROBOR reprezintă rata medie a dobânzii la care băncile românești se împrumută între ele, în lei. Evoluţia ROBOR este influenţată de mai mulţi factori dintre care cei mai importanţi se referă la politica monetară a BNR, lichiditatea pieței, inflaţia şi politica fiscală.

Cotațiile ROBOR 3M-12M au cunoscut o scădere in vara anului 2024, dar au revenit pe creștere în noiembrie-decembrie 2024.

Indicele ROBOR la 3 luni, folosit pentru calcularea dobânzilor variabile pentru cele mai multe credite acordate în lei, a continua să varieze între 5,91% - 5,94% în luna ianuarie 2025, în timp ce ROBOR la 6 luni a crescut ușor peste 6%, în timp ce ROBOR la 12 luni a crescut în prima lună a anului 2025 la peste 6,1%, nivel similar cu cel din trimestrul I al anului 2024.

RISCURI INTERNE

Riscul contractual aferent angajării Societății în obligații contractuale este monitorizat prin aplicarea procedurii interne de analiză a clauzelor contractuale.

Riscul aferent resursei umane este exprimat prin mobilitatea forței de muncă pentru care managementul a stabilit monitorizarea printr-un indicator cheie de proces. Evoluția indicatorului este pozitivă, dar nu se situează în target. Industria aviației implică gestionarea unei resurse umane înalt calificate, iar nivelul de experiență joacă un rol important în activitățile de întreținere și reparații. Prin desființarea după 1990 a mai multor instituții care formau personal calificat în aviație, precum și prin exodul forței de muncă calificate, este dificil de identificat personal calificat pe piața muncii. Angajarea unor oameni cu salarii mai mici, dar care nu sunt calificați aduce fie costuri mai mari cu non-calitatea, fie costuri suplimentare de training. Măsurile întreprinse de societate vizează rafinarea procesului de recrutare, asigurarea postului prin investirea în educație, dezvoltarea viitorilor specialiști prin grija și educația tinerilor înscriși în programul de învățământ dual, colaborarea cu companii de recrutare pentru poziții cheie. Managementul are în vedere planul individual de dezvoltare profesională și sprijină inițiativele personale.
În aceeași măsură se monitorizează și riscurile sociale cu privire la accidente la locul de muncă sau violența, comportament etic, hărțuire fizică sau morală. Toate aceste aspecte sunt definite în Regulamentul Intern și monitorizate prin sistemul integrat de management al calității, mediului și securității muncii. Monitorizarea se realizează de către reprezentanții desemnați din cadrul fiecărei structuri operative care raportează compartimentului de securitate și sănătate în muncă.

Riscul operațional este riscul înregistrării de pierderi sau al nerealizării vânzărilor și profiturilor ca urmare a unor riscuri dintr-o gama largă de cauze asociate proceselor, personalului, tehnologiei și infrastructurii Companiei, precum și din factori externi, alții decât riscul de credit, de piață și de lichiditate, cum ar fi cele provenind din cerințe legale și de reglementare, precum și din standardele general acceptate privind comportamentul organizațional.

Responsabilitatea principală a dezvoltării controalelor legate de riscul operațional revine managementului Societății. Responsabilitatea este sprijinita de dezvoltarea standardelor generale ale societăţii de gestionare a riscului operațional, ținând cont de următoarele:

- cerințe de separare a responsabilităților
- cerințe de reconciliere și monitorizare a tranzacțiilor
- alinierea la cerințele de reglementare și legale
- documentarea controalelor și procedurilor
- cerințe de analiză periodică a riscului operațional la care este expusă societatea și adecvarea controalelor și procedurilor pentru a preveni riscurile identificate
- cerințe de raportare a pierderilor operaționale și propuneri de remediere a cauzelor care le-au generat
- elaborarea unor planuri de continuitate operațională
- dezvoltare și instruire profesională
- stabilirea unor standarde de etică
- prevenirea riscului de litigii, inclusiv asigurare, acolo unde se aplică
- diminuarea riscurilor, inclusiv utilizarea eficientă a asigurărilor, unde este cazul

SITUAȚIA FINANCIARĂ PENTRU ANUL 2024

	2024	*2023*
Capital subscris vărsat	36.944.248	36.944.248
Cifra de afaceri	139.985.852	131.363.429
Vânzări Export	24.228.752	19.328.116
% Vânzări Export în CA	17.31%	14.71%
Nr. mediu de personal	475	466
Profit Brut	20.784.916	14.027.400
PROFIT NET	16.158.631	11.146.661
Numerar si active financiare	25.451.958	18.782.914
Lichiditate generală	1.55	1.47

DESCRIEREA PROCESULUI FINANCIAR

Politicile, standardele și procedurile contabile interne sunt parte a sistemului de management al calității și mediului și respectă reglementările specific naționale și internaționale.

Întreaga activitate financiar-contabilă are permanent în vedere **respectarea următoarelor principii**:
- principiul prudenței;
- principiul permanenței metodelor;
- principiul continuității activității;
- principiul independenței exercițiului;
- principiul intangibilității bilanțului de deschidere a exercițiului;
- principiul necompensării;
- principiul prevalenței economicului asupra juridicului.

Contabilitatea Societății este principalul instrument de cunoaștere, gestiune și control al patrimoniului, asigură înregistrarea cronologică și sistematică a informațiilor, prelucrarea și păstrarea acestora, oglindind situația reală a patrimoniului și a rezultatelor obținute.

TBM conduce contabilitatea în partidă dublă, întocmește rapoarte lunare, trimestriale, la finele anului prezentând bilanț contabil.
Înregistrările contabile se fac cronologic și sistematic potrivit planului de conturi și normelor în vigoare, orice operație patrimonială fiind consemnata într-un document justificativ.
În plus, Serviciul Financiar Contabilitate este astfel organizat încât să permită obținerea unui proces de raportare financiară de înaltă calitate. Rolurile și responsabilitățile sunt definite în mod specific și este aplicat un proces de control în scopul asigurării corectitudinii și exactității procesului de raportare financiară.

Gestiunile de valori materiale sunt organizate în funcție de natura acestora pe categorii și locuri de depozitare sau folosință astfel:

- mijloacele fixe sunt organizate cantitativ – valoric;
- materii prime, obiecte de inventar, materiale consumabile sunt organizate pe magazii la nivelul societății prin metoda cantitativ valorică.

Contabilitatea valorilor materiale se ține prin folosirea inventarului permanent, iar controlul este exercitat în conformitate cu O.M.F.P. nr. 2861/2009.

SITUAȚIA ACTVELOR CORPORALE

Facilitățile și capacitățile de producție ale Turbomecanica sunt înregistrate la sediul din București, unde este și sediul social al societății, la adresa Bd. Iuliu Maniu nr. 244, Sector 6, 061126, România.
Societatea nu deține sedii secundare sau alte puncte de lucru.

Turbomecanica are construite toate tipurile de spații necesare bunei desfășurări a activității de producție, prestarea de servicii de întreținere și execuția proceselor chimice și termice, conform obiectului de activitate.
Facilitățile de producție cuprind hale industriale, bancuri de probă, hale de tratamente chimice si termice, zone destinate magaziilor funcție de specificul activității si spații pentru activitățile administrative și sociale. Toate facilitățile societății sunt menținute în bune condiții. Suprafața construită a clădirilor este de aproximativ 14.068 mp.

Facilitățile și capacitățile de producție ale societății se conformează cu prevederile instituite în sistemul de management al sănătății, securității și mediului, respectând legislația și regulamentele aplicabile privind siguranța ocupațională, ca și norme de protecție și siguranță ale proprietății.

La 31 decembrie 2024, Turbomecanica are în proprietate active corporale în valoare brută de 93.060.670 lei, unde sunt cuprinse: terenuri, clădiri, construcții speciale, instalații, echipamente tehnologice, mijloace de transport:

ACTIVE CORPORALE	Valoare brută (Lei)	Grad uzură (%)	Durata de viață utilă estimate (ani)
Terenuri	27.130.722	0%	
Construcții	13.870.441	4,53%	3 - 50 ani
Instalații tehnice, din care:	51.247.147	19,50%	1 –15 ani
- Echipamente tehnologice	42.170.423	16,97%	1 - 15 ani
- Echipamente de măsură și control	6.557.166	25,98%	1 - 8 ani
- Mijloace de transport	2.519.558	44,86%	1 –10 ani
Alte active corporale	812.360	16,80%	1 - 8 ani
TOTAL	**93.060.670**		

INVENTARIEREA ANUALĂ A PATRIMONIULUI

Ținând cont de prevederile Legii contabilității, de Standardele Internaționale de Raportare Financiară, ale Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, inventarierea s-a desfășurat în anul 2024 în baza Deciziei nr. 390/21.10.2024 , pentru inventarierea anuală a mijloacelor fixe și a obiectelor de inventar, a materiilor prime, materialelor, producției neterminate, produse finite, rebuturi, ambalaje, mărfuri și Deciziei nr. 392/21.10.2024, pentru inventarierea anuală a activelor, furnizorilor și creditorilor.

Rezultatele inventarierii anuale au fost consemnate în Procesul verbal de Inventariere anuală a TURBOMECANICA SA, înregistrat sub nr. 951/31.01.2025.

Disponibilitățile aflate în conturi la bănci la 31.12.2024 au fost reconciliate cu documentele de evidență contabilă, iar disponibilitățile în valute au fost evaluate la cursul BNR la acea dată.

REZUMATUL POZIȚIEI FINANCIARE

REZUMATUL POZIȚIEI FINANCIARE	*2024*	*2023*
Active Imobilizate	94.111.833	99.927.813
Active Circulante	164.179.298	146.017.884
TOTAL ACTIVE	**258.291.131**	**245.945.698**
Capitaluri proprii	152.477.453	146.018.653
Datorii	105.813.878	99.927.045
TOTAL CAPITALURI PROPRII & DATORII	**258.291.131**	**245.945.698**

REZUMATUL REZULTATULUI GLOBAL

REZUMATUL REZULTATULUI GLOBAL	2024	2023
Venituri din contracte cu clienții	139.985.852	131.363.429

Variația stocurilor de produse finite și în curs de execuție	21.936.210	5.989.633
Materii prime, materiale și utilități	(48.692.210)	(49.106.751)
Beneficiile și salariile angajaților	(62.905.472)	(55.661.491)
Cheltuieli cu amortizarea activelor	(11.719.922)	(7.742.702)
Alte cheltuieli operaționale	(11.619.499)	(11.453.507)
Alte venituri operaționale	1.101.953	1.149.640
Cheltuieli financiare	(3.521.397)	(2.619.428)
Venituri financiare	1.085.865	1.518.037
Alte câștiguri si pierderi, net	(4.865.980)	590.540
Profit înainte de impozitare	**20.784.916**	**14.027.400**
Impozitul pe profit	(4.626.285)	(2.880.739)
Profitul net	**16.158.631**	**11.146.661**

Rezultatele anului 2024 sunt prezentate detaliat în situațiile financiare auditate ale anului, întocmite în conformitate cu Ordinul Ministrului Finanțelor publice 2844/2016, pentru aprobarea reglementarilor contabile conforme cu standardele internaționale de raportare financiară IFRS, cu modificările și clarificările următoare.

ANEXĂ - DECLARAȚIA PRIVIND CONFORMITATEA CU CODUL DE GUVERNANȚĂ CORPORATIVĂ

Prevederile codului privind GUVERNANȚA CORPORATIVĂ	DA	NU	Motivul pentru neconformitate/Detalii
Secţiunea A - Responsabilităţi ale Consiliului de Administrație			
A.1 Societatea deține un regulament intern al CA care să includă termenii de referință cu privire la CA și la funcțiile de conducere ale societății?	✓		Societatea a adoptat un regulament de funcționare pentru CA. Responsabilitățile CA, funcțiile cheie și modul de funcționare sunt cele prevăzute de actul constitutiv și prevederile legale.
A.2 Prevederi pentru gestionarea conflictelor de interese sunt incluse în regulamentul CA?	✓		Societatea a adoptat un regulament de funcționare pentru CA, care să conțină prevederi privind gestionarea conflictelor de interese. Consiliul de administrație va supraveghea implementarea și respectarea prevederilor legale aplicabile cât și a politicilor aprobate la nivelul CA privind neconcurența și conflictele de interese.
A.3 Consiliul de Administrație sau Consiliul de Supraveghere trebuie să fie format din cel puțin cinci membri.	✓		Consiliul de Administrație este format din 5 membri.
A.4 Majoritatea membrilor Consiliului de Administrație trebuie să nu aibă funcție executivă. Cel puțin un membru al Consiliului de Administrație sau al Consiliului de Supraveghere trebuie să fie independent în cazul societăților din Categoria Standard. Fiecare membru independent al Consiliului de Administrație sau al Consiliului de Supraveghere, după caz, trebuie să depună o declarație la momentul nominalizării sale în vederea alegerii sau realegerii, precum și atunci când survine orice schimbare a statutului său, indicând elementele în baza cărora se consideră că este independent din punct de vedere al caracterului și judecății sale.	✓		Componența Consiliul de Administrație este următoarea: Radu Viehmann - Preşedinte, Director General Dana Maria Ciorapciu - Administrator neexecutiv Radu Ovidiu Sârbu - Administrator neexecutiv independent Niculae Havrileț - Administrator neexecutiv independent Man Gheorghe Alexandru - Administrator neexecutiv independent . Dintre cei 5 membri ai Consiliului de Administrație unul este și administrator executiv – președintele Director General – iar restul sunt neexecutivi. Dl Radu Ovidiu Sârbu, Dl Niculae Havrileț si Dl Man Gheorghe Alexandru sunt administratori independenți îndeplinind criteriile precizate de CGC al BVB la punctele A41-A49.
A.5 Alte angajamente și obligații profesionale relativ permanente ale unui membru al Consiliului, inclusiv poziții executive și neexecutive în Consiliul unor societăți și instituții non-profit, trebuie dezvăluite acționarilor și investitorilor potențiali înainte de nominalizare și în cursul mandatului său.	✓		Membrii CA au depus declarațiile aferente angajamentelor și obligațiilor profesionale relativ permanente ale acestora.

Prevederile codului privind GUVERNANȚA CORPORATIVĂ	DA	NU	Motivul pentru neconformitate/Detalii
A.6 Orice membru al CA trebuie să prezinte CA informații privind orice raport cu un acționar care deține direct sau indirect acțiuni reprezentând peste 5% din toate drepturile de vot. Această obligație se referă la orice fel de raport care poate afecta poziția membrului cu privire la chestiuni decise de CA.	✓		Membrii CA au depus declarațiile aferente raporturilor cu acționarii care dețin direct sau indirect peste 5% din toate drepturile de vot în plus față de prevederile din actele constitutive și prevederile legale aplicabile obligația membrilor CA de a își exercita mandatul cu loialitate, care îi obligă pe aceștia să se abțină de la orice atitudine care poate afecta poziția membrului cu privire la chestiuni decise de Consiliu.
A.7 Societatea trebuie să desemneze un secretar al Consiliului responsabil de sprijinirea activității Consiliului.	✓		Consiliul de administrație a confirmat în funcția de secretar al CA pe d-na Claudia Anghel.
A.8 Raportul anual informează dacă a avut loc o evaluare a Consiliului sub conducerea.		✓	Anual, Consiliul de Administrație prezintă raportul de activitate în prima Adunare Generală Ordinară a Acționarilor. Societatea este în curs de implementare a politicilor de evaluare a Consiliului de Administrație, activitatea Consiliului de Administrație analizându-se în principal de către AGA.
A.9 Declarația privind guvernanța corporativă trebuie să conțină informații privind numărul de întâlniri ale Consiliului și comitetelor în cursul ultimului an, participarea administratorilor (în persoană și în absență) și un raport al Consiliului și comitetelor cu privire la activitățile acestora.	✓		În cursul anului 2024 Consiliul s-a întrunit de 6 ori, toți membrii săi fiind prezenți în persoană. Comitetul de Audit își desfășoară activitatea conform regulamentului de funcționare adoptat.
A.10 Raportul anual trebuie să cuprindă informații referitoare la numărul exact de membri independenți din CA .	✓		Dintre membrii numiți ai CA, Dnii Radu Ovidiu Sârbu, Niculae Havrileț si Man Gheorghe Alexandru îndeplinesc condițiile prevăzute de reglementările aplicabile pentru a fi membru independent al Consiliului.
A.11 Societatea deține un comitet de nominalizare format din persoane fără funcții executive, care va conduce procedura nominalizărilor de noi membri în Consiliu și va face recomandări Consiliului.	✓		Conform prevederilor regulamentului de funcționare al CA, în cazul numirii unui nou membru al CA/reînnoirea mandatarelor, CA va constitui un comitet de nominalizare.
Secţiunea B - Sistemul de gestiune a riscului şi control intern			
B.1 CA trebuie să înființeze un comitet de audit în care cel puțin un membru trebuie să fie administrator neexecutiv independent. Majoritatea membrilor, incluzând președintele, trebuie să fi dovedit că au calificare adecvată relevantă pentru funcțiile și responsabilitățile comitetului. Cel puțin un membru al comitetului de audit trebuie să aibă experiența de audit sau contabilitate dovedită și corespunzătoare.	✓		Comitetul de Audit este compus din administratori cu experiență de audit sau contabilitate corespunzătoare.

Prevederile codului privind GUVERNANȚA CORPORATIVĂ	DA	NU	Motivul pentru neconformitate/Detalii
B.2 Președintele comitetului de audit trebuie să fie un membru neexecutiv independent.	✓		Dl. Man Gheorghe Alexandru, membru CAFR, este administrator neexecutiv independent și a fost numit ca președinte al Comitetului de Audit din cadrul CA.
B.3 În cadrul responsabilităților sale, comitetul de audit trebuie să efectueze o evaluare anuală a sistemului de control intern.	✓		Comitetul de Audit își desfășoară activitatea în conformitate cu regulamentul adoptat inclusiv în ceea ce privește evaluarea sistemului de control intern.
B.4 Evaluarea trebuie să aibă în vedere eficacitatea și cuprinderea funcției de audit intern, gradul de adecvare al rapoartelor de gestiune a riscului și de control intern prezentate către comitetul de audit al Consiliului, promptitudinea și eficacitatea cu care conducerea executivă soluționează deficiențele sau slăbiciunile identificate în urma controlului intern și prezentarea de rapoarte relevante în atenția CA.	✓		Comitetul de Audit a fost constituit și își desfășoară activitatea în conformitate cu regulamentul adoptat inclusiv în ceea ce privește evaluarea sistemului de control intern și mecanismele de control intern.
B.5 Comitetul de audit trebuie să evalueze conflictele de interese în legătură cu tranzacțiile societății și ale filialelor acesteia cu părțile afiliate.	✓		Comitetul de Audit a fost constituit și își desfășoară activitatea în conformitate cu regulamentul adoptat inclusiv în ceea ce privește evaluarea conflictelor de interese în legătură cu tranzacțiile societății și ale filialelor cu părțile afiliate.
B.6 Comitetul de audit trebuie să evalueze eficiența sistemului de control intern și a sistemului de gestiune a riscului.	✓		Comitetul de Audit a fost constituit și își desfășoară activitatea în conformitate cu regulamentul adoptat inclusiv în ceea ce privește analiza eficienței sistemului de control intern și a sistemului de gestiune a riscului.
B.7 Comitetul de audit trebuie să monitorizeze aplicarea standardelor legale și a standardelor de audit intern general acceptate. Comitetul de audit trebuie să primească și să evalueze rapoartele echipei de audit intern.	✓		Comitetul de Audit a fost constituit și își desfășoară activitatea în conformitate cu regulamentul adoptat inclusiv în ceea ce privește evaluarea aplicării și respectării standardelor general acceptate funcție caracteristică comitetului de audit.
B.8 Ori de câte ori Codul menționează rapoarte sau analize inițiate de Comitetul de Audit, acestea trebuie urmate de raportări periodice (cel puțin anual) sau ad-hoc care trebuie înaintate ulterior Consiliului.	✓		Comitetul de Audit a fost constituit și își desfășoară activitatea în conformitate cu regulamentul adoptat inclusiv în ceea ce privește raportarea către CA în conformitate cu prevederile Codului de Guvernanță Corporativă al BVB.
B.9 Niciunui acționar nu i se poate acorda tratament preferențial fata de alți acționari în	✓		Societatea aplică reglementările în vigoare stabilite atât prin Actul constitutiv, cât și prin alte reglementări corporative derivate.

Prevederile codului privind GUVERNANȚA CORPORATIVĂ	DA	NU	Motivul pentru neconformitate/Detalii
legătură cu tranzacții și acorduri încheiate de societate cu acționari și afiliații acestora.			
B.10 Consiliul trebuie să adopte o politică prin care să se asigure că orice tranzacție a societății cu oricare dintre societățile cu care are relații strânse a cărei valoare este egală cu sau mai mare de 5% din activele nete ale societății (conform ultimului raport financiar) este aprobată de CA în urma unei opinii obligatorii a comitetului de audit al Consiliului și dezvăluită în mod corect acționarilor și potențialilor investitori, în măsura în care aceste tranzacții se încadrează în categoria evenimentelor care fac obiectul cerințelor de raportare	✓		Comitetul de Audit a fost constituit și își desfășoară activitatea în conformitate cu regulamentul adoptat inclusiv în ceea ce privește emiterea de opinii privind tranzacțiile societăţii cu societățile aflate în relații strânse, tranzacții cu valoare mai mare de 5% din activele nete ale societăţii. Prevederile legale de raportare a tranzacțiilor de peste 50.000 Euro încheiate cu persoanele aflate în relații strânse cu societatea sunt considerate suficiente, fiind acoperitoare criteriului de 5% din activele nete ale societății.
B.11. Auditul intern trebuie efectuat de către o divizie separată structural (departamentul de audit intern) din cadrul societății sau prin angajarea unei entități terțe independente.	✓		Societatea are o structură internă de audit intern.
B.12 În scopul asigurării îndeplinirii funcțiilor principale ale departamentului de audit intern, acesta trebuie să raporteze din punct de vedere funcțional către CA prin intermediul comitetului de audit. În scopuri administrative și în cadrul obligațiilor conducerii de a monitoriza și reduce riscurile, acesta trebuie să raporteze direct directorului general.	✓		Divizia de audit intern are obligația de raportare către comitetul de audit și CA.
Secţiunea C - Justă recompensă şi motivare			
C.1 Societatea trebuie să publice pe pagina sa de internet politica de remunerare și să includă în raportul anual o declarație privind implementarea politicii de remunerare în cursul perioadei anuale care face obiectul analizei.	✓		Remunerarea membrilor CA se stabilește la numirea membrilor de către AGA, iar hotărârile aferente sunt publicate atât pe site-ul web al Societății, pe BVB cât și în Monitorul Oficial. De asemenea Societatea are o politica de remunerare în vigoare si publica anual rapoartele de remunerare prevăzute de legislația aplicabila.
Secțiunea D - Adăugând valoare prin relaţiile cu investitorii			
D.1 Societatea trebuie să organizeze un serviciu de Relații cu Investitorii – făcut cunoscut publicului larg prin persoana responsabila sau ca unitate organizatorică. În afară de informațiile impuse de prevederile legale, societatea trebuie să includă pe pagina sa de internet o secțiune dedicată Relațiilor cu Investitorii, în limbile română și engleză, cu toate informațiile relevante de interes pentru investitori, inclusiv:	✓		Societatea are organizat serviciul de relații cu investitorii coordonat de Consilierul specializat care gestionează relația cu investitorii. Exista pe site-ul societății www.turbomecanica.ro o secțiune dedicată în care sunt incluse diferite informații referitoare la investitori, structurate în funcție de natura informațiilor respective.

Prevederile codului privind GUVERNANȚA CORPORATIVĂ	DA	NU	Motivul pentru neconformitate/Detalii
D.1.1 Principalele reglementări corporative: actul constitutiv, procedurile privind adunările generale ale acționarilor;	✓		
D.1.2 CV-urile profesionale ale membrilor organelor de conducere ale societății, alte angajamente profesionale ale membrilor Consiliului, inclusiv poziții executive și neexecutive în consilii de administrație din societăți sau din instituții non-profit;	✓		În prezent, există pe site-ul societății CV-ul actualizat pentru fiecare membru al CA și al conducerii executive.
D.1.3 Rapoartele curente și rapoartele periodice (trimestriale, semestriale și anuale) – cel puțin cele prevăzute la punctul D.8 – inclusiv rapoartele curente cu informații detaliate referitoare la neconformitatea cu prezentul Cod;	✓		
D.1.4 Informații referitoare la adunările generale ale acționarilor: ordinea de zi și materialele informative; procedura de alegere a membrilor Consiliului inclusiv hotărârile adoptate;	✓		Informațiile prevăzute de lege sunt publicate pe pagina de internet a Societății. Conform Regulamentului CA sunt aplicabile proceduri specifice referitoare la alegerea membrilor Consiliului, argumentele care susțin propunerile de candidați pentru alegerea în Consiliu, împreună cu CV-urile profesionale ale acestora.
D.1.5 Informații privind evenimentele corporative, cum ar fi plata dividendelor și a altor distribuiri către acționari, sau alte evenimente care conduc la dobândirea sau limitarea drepturilor unui acționar, inclusiv termenele limită și principiile aplicate acestor operațiuni. Informațiile respective vor fi publicate într-un termen care să le permită investitorilor să adopte decizii de investiții;	✓		Toate informațiile legate de plata dividendelor sunt publicate pe pagina de internet a societății ca și în cadrul raportărilor curente.
D.1.6 Numele și datele de contact ale unei persoane care va putea să furnizeze, la cerere, informații relevante;	✓		
D.1.7 Prezentările societății (de ex., prezentările pentru investitori, prezentările privind rezultatele trimestriale, etc.), situațiile financiare (trimestriale, semestriale, anuale), rapoartele de audit și rapoartele anuale.	✓		Societatea publică toate informațiile prevăzute de lege inclusiv raportările în secțiunea dedicată de pe site-ul BVB și pe site-ul propriu.
D.2 Societatea va avea o politică privind distribuția anuală de dividende sau alte beneficii către acționari, propusă de Directorul General sau de Directorat și adoptată de Consiliu, sub forma unui set de linii directoare pe care societatea intenționează să le urmeze cu privire la distribuirea profitului net. Principiile politicii anuale de distribuție către acționari vor fi publicate pe pagina de internet a societății.	✓		Societatea a adoptat pentru fiecare distribuire de dividende politica și procedurile de distribuire a dividendelor, dar datorită situației economice fluctuante și mai ales a incertitudinilor legate de domeniul de apărare și/sau aeronautic este dificil de stabilit o politică pe termen lung cu privire la distribuirea anuală a dividendelor. În măsura în care s-a înregistrat profit net distribuibil sub forma de dividend și în măsura în care s-au acoperit pierderile din

Prevederile codului privind GUVERNANȚA CORPORATIVĂ	DA	NU	Motivul pentru neconformitate/Detalii
			exercițiile financiare precedente, societatea a dat dovadă de consecvență și predictibilitate în alocarea de dividende atunci când profitul societății a permis acest lucru.
D.3 Societatea va adopta o politică în legătură cu previziunile, fie că acestea sunt făcute publice sau nu. Politica privind previziunile va stabili frecvența, perioada avută în vedere și conținutul previziunilor. Dacă sunt publicate, previziunile pot fi incluse numai în rapoartele anuale, semestriale sau trimestriale.		✓	Societatea nu a putut în mod obiectiv să adopte o politică privind previziunile care să stabilească frecvența, perioada și conținutul acestora, dacă să fie făcute publice sau nu, datorită situației economice fluctuante și mai ales a incertitudinilor legate de domeniul de apărare și/sau aeronautic. Rapoartele anuale ale administratorilor și publicate anual în cadrul bugetului de venituri și cheltuieli conțin previziunile și estimările organelor de conducere ale societății în acest sens.
D.4 Regulile adunărilor generale ale acționarilor nu trebuie să limiteze participarea acționarilor la adunările generale și exercitarea drepturilor acestora. Modificările regulilor vor intra în vigoare, cel mai devreme, începând cu următoarea adunare a acționarilor.	✓		
D.5 Auditorii externi vor fi prezenți la adunarea generală a acționarilor atunci când rapoartele lor sunt prezentate în cadrul acestor adunări.	✓		
D.6 Consiliul va prezenta adunării generale anuale a acționarilor o scurta apreciere asupra sistemelor de control intern și de gestiune a riscurilor semnificative, precum și opinii asupra unor chestiuni supuse deciziei adunării generale.	✓		Conform regulamentului CA raportul anual conține o scurtă apreciere a sistemelor de control intern și de gestiune a riscurilor semnificative.
D.7 Orice specialist, consultant, expert sau analist financiar poate participa la adunarea acționarilor în baza unei invitații prealabile din partea Consiliului. Jurnaliștii acreditați pot, de asemenea, să participe la adunarea generală a acționarilor, cu excepția cazului în care Președintele Consiliului hotărăște în alt sens.	✓		
D.8 Rapoartele financiare trimestriale și semestriale vor include informații atât în limba română cât și în limba engleză referitoare la factorii cheie care influențează modificări în nivelul vânzărilor, al profitului operațional, profitului net și al altor indicatori financiari relevanți, atât de la un trimestru la altul cât și de la un an la altul.	✓		Toate raportările financiare sunt publicate atât în limba română, cât și în limba engleză.
D.9 O societate va organiza cel puțin două ședințe/teleconferințe cu analiștii și investitorii în fiecare an. Informațiile prezentate cu aceste	✓		Calendarul financiar prevede organizarea de întâlniri cu analiștii și investitorii în mod special cu ocazia publicării situațiilor financiare anuale

Prevederile codului privind GUVERNANȚA CORPORATIVĂ	DA	NU	Motivul pentru neconformitate/Detalii
ocazii vor fi publicate în secțiunea relații cu investitorii a paginii de internet a societății la data ședințelor/teleconferințelor.			(ca material pentru AGOA) și a situațiilor financiare semestriale.
D.10 În cazul în care o societate susține diferite forme de expresie artistică și culturală, activități sportive, activități educative sau științifice și consideră că impactul acestora asupra caracterului inovator și competitivității societății fac parte din misiunea și strategia sa de dezvoltare, va publica politica cu privire la activitatea sa în acest domeniu.		✓	Societatea nu a putut adopta și publica o politică de sprijinire a formelor de expresie artistică și culturală, a activităților sportive, educaționale și științifice, datorită situației economice fluctuante și mai ales a incertitudinilor legate de domeniul de apărare și/sau aeronautic. Cu toate acestea Societatea este implicata in susținerea educației profesionale și în activități de cercetare. Astfel, TBM dezvolta un program constant de implicare in activităţile educaționale prin sprijinirea unui ciclu complet de pregătire profesionala in învățământ dual (clasele 9-11), in cadrul următoarelor instituții de învățământ: -Liceul Tehnologic I.C. Brătianu, specializările: Frezor-Rabotor-Mortezor și Mecanic de Mecanica Fină, -Liceul Tehnologic Dinicu Golescu, specializarea: Operator la mașini comandă numerică, -Colegiul Tehnic Aeronautică Henri Coandă, specializarea: Mecanic aeronave, De asemenea, societatea colaborează in activități de cercetare dezvoltare cu Facultatea de Știința și Ingineria Materialelor din cadrul Universității Naţionale de Știință și Tehnologie Politehnica Bucureşti.

SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE PENTRU ANUL 2024

Situația individuală a poziției financiare

Valoarea Imobilizărilor corporale a crescut prin punerea în funcțiune a noi utilaje necesare procesului de producție:

a) Utilaj de strunjire YCM ntc 2000LY
b) Echipament de mortezare Gleason P600/800ES
c) Mașină de rectificat OKAMOTO
d) Instalație de detecție alarmare si stingere incendii
e) Electrostivuitor 7to.

Valoarea Stocurilor a crescut fata de perioada anterioara – un impact semnificativ l-a avut si majorarea preturilor la materii prime si materiale pentru aviaţie, cu care TBM se aprovizionează, de asemenea in anul 2024, ne-am aprovizionat cu materii prime si materiale si pentru comenzile aferente clientului IAR Brașov pentru anul 2025.

TBM analizează încontinuu stocurile cu mișcare lentă și fără mișcare, dar în acest an a rezultat un impact pe cheltuieli.

Împrumuturile și datoriile de leasing, reflectă contractele de leasing pe care societatea le are încheiate in vederea asigurării Planului de investiții iar împrumuturile pe termen scurt cuprind sumele aferente capitalului de lucru, precum si partea aferenta contractelor de leasing pe TS

Referitor la creanțele comerciale, acestea reprezintă avansurile facturate către client IAR, cat si facturi emise in decembrie 2024, către clienți si neîncasate, încă.

Activele contractuale au crescut semnificativ fata de anul trecut si reprezintă sumele brute datorate de clienți, aferente contractelor care se afla in curs de desfășurare, pentru care costurile suportate si profiturile recunoscute (minus pierderile recunoscute) depășesc valoarea totala facturata din contractul respectiv.

Rezervele si Rezultatul reportat au fost impactate de ieșirile de mijloace fixe, ceea ce a dus la o creştere de capitaluri proprii cu 2,3 mil fata de anul 2023.

Împrumuturile pe termen lung reflecta contractele de leasing pe care Societatea le are încheiate in vederea asigurării planului de investiții iar împrumuturile pe termen scurt cuprind sumele aferente capitalului de lucru, precum si partea aferenta contractelor de leasing pe termen scurt.

Situația individuală a profitului și a pierderii

Cifra de afaceri la 31.12.2024: 139.985.852 RON (inclusiv cu impact previzionat IFRS15) peste nivelul bugetat de 138.738.909 RON

In industria aeronautica exista o volatilitate a producției, in special in ceea ce priveşte calendarul livrărilor aferente întreținerii motoarelor și ansamblelor mecanice. De cele mai multe ori acestea apar ca urmare a modificărilor solicitate de către clienți in urma unor urgente operaționale, fără a modifica valorile contractate. Concret, in anul 2024 au existat mai multe astfel de solicitări ale partenerilor noștri, ceea ce a generat modificări ale indicatorilor financiari, atât in ceea ce priveşte veniturile, cat si cheltuielile.

Este necesar sa avem întotdeauna in vedere mai multi factori de influenta specifici societăţii, care determină evoluția veniturilor si a cheltuielilor - întreținerea motoarelor si ansamblelor mecanice sunt procese de producție de lunga durata, fabricarea de produse de aviaţie este de serie mica si de asemenea cu ciclu lung de fabricație, solicitări ad-hoc din partea clienților, in special in ceea ce priveşte suplimentarea unor comenzi sau solicitări de livrare in avans.

Variația stocurilor de produse finite si in curs de execuție a crescut fata de anul trecut, in primul rând prin creșterea producție în curs de execuție.

Provizioanele constituite la 31.12.2024 au crescut fata de anul anterior , valoarea semnificativa fiind la stocuri cu mișcare lenta si fără mișcare cu impact asupra poziției - Alte câștiguri și pierderi

Veniturile financiare s-au diminuat fata de anul trecut deoarece dobânzile pe care compania le-a încasat la depozitele constituite au fost mai scăzute.

Cheltuielile de natura salariala au crescut cu 13% fata de anul 2023, in mare parte influențate de evoluția inflației și a pieței muncii din România, precum și acordarea de bonusuri sau creșteri salariale conform cu procesul de evaluare performante In continuare este de actualitate Decizia interna nr. 376/01.09.2021 pentru limitarea creşterii cheltuielilor cu personalul prin sistarea angajărilor pentru posturile vacante. Totuși rulajul de personal pe posturile ocupate a fost adresat prin angajări.

Cheltuielile cu materii prime si materiale precum si prestări servicii, s-au menținut la o valoare comparabila cu cea de anul trecut.

Cheltuielile cu amortizarea activelor a crescut cu 50% fata de anul 2023 ca urmare a creşterii valorilor mijloacelor fixe in urma reevaluării de la 31.12.2023.

Situația individuală a modificărilor capitalului propriu

Capitalul propriu la 31.12.2024 a crescut cu 4.42%, fata de aceeași perioada a anului trecut.

Situația individuală a fluxurilor de trezorerie

In anul 2024, Societatea a depus la BRD – Groupe Societe Generale cu titlu de depozit, sume in valoare de 22.000.000 lei. Aceste sume au ca destinație probabilă asigurarea fondurilor proprii în vederea demarării proiectului de dezvoltare în întreținerea motoarelor civile.

Mediul economic și informațiile din piață sunt monitorizate si analizate continuu pentru a documenta deciziile Societăţii cu privire la determinarea celei mai favorabile destinații a depozitelor, având in vedere si evoluția dobânzilor de referință, dar și a previziunilor referitoare la inflație.